

„Netán hazánkban az ökumené és a felekezetek közötti együttműködés olyannyira zavartalan, hogy már nincs is mit írni róla?”

► Imaheti (fél)körkép – 6. oldal

„Mostanában sajnos gyakran fordul elő, hogy az »egyedül üdvözítő római katolikus egyház« rólunk, nem római keresztényekről úgy nyilatkozik, hogy mi más vallásúak vagyunk.”

► Más vallásúak vagy testvérek? – 7. oldal

„Szerintem Isten ma nem a pénzünk, hanem az időnk tizedét kéri tőlünk.”

► Hány Bibliát „használ el” élete során...? – 9. oldal

„Még élnek bűnösök és áldozatok, és sokan életben vannak a néma cinkosok közül is. Még – eltekintve az ünnepi nagy pillanatoktól – a hártás és az egyéb tragédiák említése a jellemző.”

► Hatvan év – 8. oldal

Krisztushoz és egymáshoz tartozunk

„Krisztus az egyház egyetlen fundamentuma” – hangzott el a január 16. és 23. között rendezett ökumenikus imahéten hazánk és a világ keresztény templomaiban. „Bene egyek vagyunk” – ezt nyomatékosította a MEÖT Ifjúsági Bizottsága, a Magyar Katolikus Egyház és az Ökumenikus Ifjúsági Iroda által szervezett ifjúsági istentiszteleten elhangzott prédikáció is. A budapesti református egyetemi és főiskolai gyülekezet énekkarának, valamint az újpesti baptista harangzenekarnak a szolgálata a meditáció képeivel együtt valóban éneklő és imádkozó közösségé forrasztotta a jelenlévőket a fényvel, színnel, szívvel teli imahétzáró istentiszteleten.

► Az ökumenikus imahét zárásáról tudósítunk a 3. oldalon

„Luther – aki megváltoztatta a világot!” Január 27-től a magyarországi mozis vásznan is látható a Luther Márton fellépése nyomán kibontakozott reformáció születését bemutató, 2003-ban készült német játékfilm. A hazai filmszínházokban az angol, illetve latin nyelvű, színes kópiák magyar felirattal ellátva tekinthetők meg, de minden idők leglátványosabbnak mondott Luther-filmje májustól már videokazettán és DVD-n is méltán tarthat számot „ökumenikus érdeklődésre”.

Klerikális reakció és sekrestyekereszténység

► Több évtizedes lappangás után visszatért egy szó a közbeszédbe. Már azt hittem, végleg a történelemkönyvekbe és szöveggyűjteményekbe zárva marad, ám néhány hete újra megjelent. Felbukkanása úgy hatott rám, mint ha egy korabeli, különös tárgyat vehettem volna a kezembe. Egy csatos bambis üveget. Vagy egy szürke munkásőr-egyenruhát... Ez a visszatért jelző így hangzik: **klerikális**. Általános iskolában Zsuzsa néni használt előszeretettel. Olyankor kissé összerementem, hiszen úgy éreztem, hogy rám, a papgyerekekre céloz ezzel a félelmetes szóval. Zsuzsa néni fizikát tanított, de leginkább az volt rá jellemző, hogy a tornateremben tartott ünnepeken ő maga is úttörőruhát öltött. Ilyenkor csak kuncogtunk a háta mögött. Ám amikor a klerikális vesztélyről beszélt, akkor megnesztültünk.

A leggyakrabban előforduló szó szerkezetek egyike a „klerikális reakció” volt. Akárcsak „a szocializmus építése”, „a kizsákmányolók, köztük a kulákok likvidálása”, a „szabotázs”, a „reakciós és spekuláns elemek bomlasztó tevékenysége” és hasonlók.

„A klerikális reakció elleni harcot” Révai József, a Magyar Dolgozók Pártjának fő ideológusa hirdette meg 1950. június 1-jén, mondván, hogy a Vatikán utasításait végrehajtó egyház az imperialisták kiszolgálója és ötödik hadoszlopa. Ezért teljesen indokoltnak tartotta a szerzetes- és apácarendek elleni fellépést vagy éppen a diakonisszák szélének eresztését. Révai magvetése nyomán ilyen párthatározat szökött szárbá: „A klerikális reakció tömegagitációjának legfontosabb szervezetei a különféle férfi és női szerzetesrendek. (...) A szerzetesrendek tagjai mint reakciós híverek, mint az imperialisták agitátorai járják az országot. (...) A tanító szerzetesrendek tagjai, megtagadva a tanítást az állami iskolákban, mint lelkesek helyezkedtek el, aminek következtében a klerikális reakció agitátor-apparátusa, a papok létszáma indokolatlanul megnőtt.” (Részletek az MDP Központi Vezetőségének 1950. június 1-jei határozatából.)

Az eredmény olykor véresen komoly volt. A hírhedt ÁVH úgynevezett Belső Reakció Elleni Harc Osztályának egyik alosztálya a következő feladatot kapta: „A 2. alosztály a klerikális reakció ellen küzd, felderíti és megszünteti a katolikus, a protestáns, a szabadkőműves, a cionista szervezetek

és a szekták szerveinek államellenes tevékenységét, és bomlasztja ezeket a szervezeteket.”

Ez volt az az idő, amikor A magyar helyesírás szabályai című kézikönyv kisbetűsített Isten nevét, amikor Jézus születése helyett a „pompás karácsonyfát” ünnepelelték, a Mikulás helyett pedig Télapó cipelte a puttyont, hiszen a püspöksüveg alak klerikális jelképnek minősült. A fenyegető hangszíval említendő „klerikális” kifejezés sokáig tartotta magát. Egy korabeli dokumentumban ezt a bornírt megfogalmazást találjuk: „Az ellenforradalom óta a klerikális befolyás a néptömegek felé jelentősen megnövekedett...” Mind-ehhez képest már az enyhülés jele lehetett az az anekdotikus eset, amikor egy ünnepségen a szónok az állami vezetők és a Hazafias Népfront képviselőinek üdvözlése után így szól: „Megkülönböztetett tisztelettel köszöntjük a klerikális reakció megjelent képviselőit...”

Talán már el is felejtettem volna a „klerikális” kifejezést, ha – még a rendszerváltás előtt – egy iparművészeti bolt eladója nem emlékezett rá. Valamilyen fali keresztet szerettem volna vásárolni ajándékba, mire a hölgy a pult mögött felszedegette kontyos fejét, és dacosan ezt mondta: „Mi nem tartunk klerikális beállítottságú tárgyakat.”

De ez már legalább húsz éve volt. Azóta a „klerikális” szó Csipkerózsika-álmát aludta, ám néhány hete ismét megjelent közöttünk. A hosszú szunnyadás után kinyújtózta elgémberedett tagja-

it, megdörzsölte a szemét, majd elhelyezkedett a közbeszédben. Otthonosan mozog Gyurcsány Ferenc kormányfő beszédeiben, legyen szó akár parlamenti felszólalásról vagy sajtótájékoztatóról.

A miniszterelnök többször is a következőképpen vázolta hazánk mai politikai berendezkedését. Szerinte egyfelől ott van a jobboldal „nacionalizmusba hajló, enyhén klerikális, szociálisan demagóg, államközpontú, jellegzetesen közép-kelet-európai politikai képződménye”. Ezzel szemben pedig létezik egy „nyugatis, nyitott, nemzeti tradícióira büszke, de nem nacionalista” irányzat, amelyet a baloldal testesít meg. Ide lelkesíti érintettségemnél fogva is néhány kérdőjelet kell helyezni...

Szélesebb történeti távlatokban a klerikalizmus kétségtelenül az egyházi és a világi hatalom összefonódását jelenti. A „trón és oltár szövetsége” ellen a felvilágosodás kora óta harcolnak. Protestánsként már csak azért is egyet kell értenem ezzel, mert tudom, hogy már a reformáció is az egyház világi hatalma ellen küzdött. A „klerikális” szó értelmét azonban az ötvenes-hatvanas években oly mértékben eltorzították, hogy mai tényerését sajnálatosnak érzem. A diktatúra idején ugyanis olyan beszéket kaptak a hívő emberek (korántsem csak az úgynevezett klerus!), amelyeket kár lenne az országban kétségtelenül újra létező egyházellenes hangulat kedvében járva felszaggatni.

Egy másik példa. A Népszabadság január 8-i számában Csányi Vilmos, a kitűnő etológus fejt ki véleményét hitről, vallásról, politikáról. Egyebek mellett ezt írja: „Nem a hittel, nem a vallással, nem az egyházak civil funkcióival van probléma, hanem a klerussal, a klerus hatalomhétszögével, ami sajnos megmaradt.” Tézi-se illusztrálására azt kéri, „jártsszunk el a gondolattal”, és képzeljük el, hogy az egyházak megnyitják templomaikat a hajléktalanok előtt, szállást és meleg ételt adnak nekik, meghallgatják problémáikat, és sokféleképpen segítenek nekik.

► Folytatás a 3. oldalon

Felvétel az Evangelikus Hittudományi Egyetemre

a 2005/2006-os tanévre

Egyházunk lelkészeinek és hittanárainak képzése az Evangelikus Hittudományi Egyetemen folyik. Várjuk azok jelentkezését, akik Jézus Krisztusban hisznek, és elhívást éreznek arra, hogy az evangelikus egyházban szolgáljanak.

Az Evangelikus Hittudományi Egyetemen a képzés lehetőségei a következők:

A) Nappali tagozaton a lelkési szolgálatra felkészítő egyetemi szintű teológiai tanulmányok. A tanulmányi idő hat év.

B) Nappali tagozaton egyetemi szintű hittanárképzés olyan jelentkezők részére, akik valamely más felsőoktatási intézmény tanári szakára is felvételt nyertek, illetve ilyen szakot végeznek, s ezt igazolni tudják. A tanulmányi idő öt év.

C) Az EHE kihelyezett tagozatain (Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és Művészeti Főiskolai Kar; Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar és Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar) folyó főiskolai szintű hittanár-, illetve hitoktatóképzéssel kapcsolatban a fenti főiskolai karok, illetve a helyi lelkési hivatalok adnak a felvételi feltételekre vonatkozó felvilágosítást.

A 2004/2005-ös tanévben bevezetendő kétszintű érettségi vizsgával összefüggésben az Evangelikus Hittudományi Egyetem felvételi rendje az alábbiak szerint módosul:

A felvételi eljárásról szóló 269/2000 (XII. 26.), az azt módosító 246/2003 (XII. 18.) Korm. rendelet, továbbá az érettségi vizsgáról szóló 100/1997 (VI. 13.) Korm. rendeletet módosító 233/2004 (VIII. 6.) Korm. rendelet eltörölte a tantárgyi felvételi vizsgát, és helyébe a tantárgyi érettségi vizsgát léptette. Ennek értelmében az Evangelikus Hittudományi Egyetem a felvételhez szükséges pontszámot a magyar nyelv és irodalom, valamint a hittan tantárgyból tett középszintű érettségi alapján állapítja meg.

Hittan tantárgyból érettségi vizsgát azokban a középiskolákban lehet tenni, amelyek helyi tantervében a hittan tantárgy szerepel. Akinek világi középiskolában nincs módja hittan érettségét tenni, vendégtagulói jogviszonyt létesíthet olyan egyházi iskolával, amelyben a hittan érettségi tárgya. A vendégtagulói jogviszony nem jár óralátogatási kötelezettséggel, azonban a négy év anyagából az érettségi vizsgát megelőzően osztályozó vizsgát kell tenni.

Akinek eddig nem állt módjában a hittan tantárgyból érettségi vizsgát tenni, felvételi vizsgát tehet az Evangelikus Hittudományi Egyetemen a középiskolai evangelikus hittanterv anyagából.

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem a felvételt továbbra is alkalmassági vizsgához köti. Ennek főbb szempontjai a következők: beszédtechnika, ének, zenei hallás, kommunikációs készség, pszichológiai alkalmasság, érdeklődés a keresztény egyház élete iránt, motiváció, elkötelezettség a keresztény élet folytatása mellett.

Az emelt szintű érettségi vizsgáért tantárgyanként 7, a nyelvtudásért – legfeljebb két nyelvből – középfokú, C típusú, államilag elismert nyelvvizsga esetén 7, felsőfokú, C típusú nyelvvizsga esetén 10 pluszpont jár.

Az EHE Rektori Hivatalában beszerezhető jelentkezési laphoz a következő okmányokat kell mellékelni:

1. születési anyakönyvi kivonat;
2. érettségi bizonyítvány (érettségi előtt állóknak a középiskolából hozott pontok kiszámításához az iskola által kitöltött betétlap az alábbi tantárgyak utolsó két lezárt félévi érdemjegyeivel: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, valamint egy választott tárgy);
3. felsőfokú iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány, ha van;
4. orvosi bizonyítvány, amely igazolja, hogy a jelentkező felsőfokú tanulmányokra alkalmas;
5. keresztelési bizonyítvány;
6. legalább két évvel korábbi konfirmációt igazoló bizonyítvány;
7. kézzel írott részletes önéletrajz, mely feltárja a jelentkező családi és szociális körülményeit, kapcsolatát gyülekezetével, valamint a jelentkezés indítékait;
8. az elmúlt két évben végzett egyházi szolgálatáról (az illető gyülekezet lelkésze által) kiállított bizonyítvány;
9. az esetleges állami (vagy azzal egyenértékű) nyelvvizsga-bizonyítvány;
10. a jelentkező nevére megcímzett és felbélyegzett, normál méretű boríték.

Az okmányokat eredetiben kell beküldeni, de indokolt esetben hiteles másolatban is lehet mellékelni. A másolat „egyházi használatra” megjelöléssel az egyházközségi lelkész által is hitelesíthető.

A felvételhez szükséges annak a lelkésznek az ajánlása a jelentkező alkalmasságáról, aki az illetőnek az utóbbi időben lelképásztora volt. Az ajánlást a lelkész a kérvénnyel egyidejűleg küldje meg külön levélben közvetlenül az EHE rektorának címezve.

A fentiek szerinti mellékletekkel ellátott és az Evangelikus Hittudományi Egyetem felvételi bizottságához címzett kérvénynek, valamint a piros postautalványon feladott 3000 Ft felvételi eljárási díjnak 2005. február 15-ig kell az Evangelikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatalába beérkeznie (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3., tel.: 1/469-1051, 1/383-4537).

Az alkalmassági és az esetleges hittan tantárgyi felvételi vizsgára 2005. július 4-5-én kerül sor.

A Magyarországi Evangelikus Egyház hittanterve megtalálható az Evangelikus Közlöny 2004. július 30-i számában, mely hozzáférhető a lelkési hivatalokban. A gimnáziumi hittankönyvek beszerezhetőek a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24., tel.: 1/317-5478, 1/486-1228).

Dr. Szabó Lajos rektor

É L Ő V Í Z

Tényleg jó?

Tízéves koromban, apám halála után gyakran szorongva vártam anyámat az ablakban. Mikor jön? Mi lesz, ha csak sokára jön, vagy ha nem is jön?! Addig nem is ettem, nem játszottam, nem is beszéltem, amíg meg nem láttam őt. A gyerekkor után aztán mindannyiunk életében jönnek más várakozások. Mikor jön már a busz? Mikor nyílik az orvosi szoba ajtaja? Mikor érkezik meg egy nagyon várt levél? Mikor szólal meg végre a telefon, mikor jön a várva várt fontos hívás?

Sok szorongás, idegesség, kellemetlen percek, órák, napok jutnak eszünkbe arról, hogy vámi. De Jeremiás *síralmaiban* az ige valami mást, újat, szokatlant, érthetlent mond a várakozásról. A próféta nagy nyomorúságban tesz bizonyoságot arról, hogy „jó csendben vámi az Úr szabadítására” (JSir 3,26). Hogy ezt elfogadjuk, ahhoz bizony sok mindent meg kell tanulnunk, értenünk. Azt, hogy Isten nevelő, formáló munkájába beletartozik ez is. Továbbá újra kell értelmezni a „jó” fogalmát. Jó nem mindig az, ami abban a percben kellemes; lehet olyasmi is, ami akkor talán nagyon is nehéz. A jó szó görög megfelelője azt is jelenti: „hasznos”. Mire hasznos? Hitünk növelésére. Önismeretre. Arra, hogy türelmet tanuljunk. Hogy testi vágyainkat fékezzük, hogy énünket háttérbe tudjuk szorítani. Mi a jó? Ami közelebb visz Istenhez. Ami nyitogatja szemeinket, hogy meglássuk: ő kegyelmes, a javunkat akarja. Ahogy a zsolttáros mondja: „Érezte, és lássátok, hogy jó az Úr!” (Zsolt 34,9)

A természetes ember csak Isten ajándékait akarja, sőt igényli. Egészség, siker, pénz... Ha ezek hiányoznak, zúgolódi. Ha a beteg gyógyultan megy haza a kórházból, örül. Erzi, hogy jó újra járni, dolgozni, élni. De Isten ennél többet akar. Azért adja ajándékait, hogy észrevegyük az ő jóságát. Ne csak az apró vagy nagyobb ajándékokért szeressük és keressük, hanem ismerjük meg a szíve szándékát, azt, hogy teljes életet akar adni. Olyan megelégedettséget, amely független a körülményektől, olyan boldogságot, amelynek az alapja az a szilárd, rendíthetetlen meggyőződés, hogy minden jól van az életben. Nem azért, mert én „jónak” látom, hanem azért, mert Isten, az én mennyei Atyám jól tudja, hogy mire van szükségem (Mt 6,8). Persze ahhoz, hogy Isten Atyám lehesse, nekem gyermekként kell hozzákapcsolódnom. El kell fogadnom az alárendeltséget. Nem parancsolgathatok, nem „rendelhetek”, nem nyújthatok be kívánságlistákat. A hála és a köszönet kell, hogy hozzákössön, és a feltétlen bizalom. Amikor Jézust Isten a keresztre küldte, hogy az ő áldozatáért én élhessek a bűnbocsánat ajándékából, megmutatta, milyen értékes vagyok számára.

Ezek után kételkedhetünk-e abban, hogy Isten akkor is jó, ha megvárakoztat?

■ GÁNC S ALADÁR

Felhívás

A Julianna Református Általános Iskola felvételt hirdet a 2005/2006-os tanév leendő első osztályába. Iskolánk a több száz éves református hagyományokat követi, de más felekezettűek számára is nyitott, így heti két órában minden évfolyamon felekezeti hitoktatást biztosít.

Jelentkezési lap az iskola portáján kapható munkanapokon 8 és 17 óra között (1071 Budapest, Városligeti fasor 5.).

Bővebb információ az 1/342-6142-es és az 1/351-7995-ös telefonszámon kérhető. Jelentkezési határidő: február 28.

HATVANAD VASÁRNAPJA – Mt 13,10–17

Máté-effektus – vagy Isten titka?

Ha a vetőmag kifogástalan, ha az éghajlat megfelelő, akkor az eredményes magvetésnek csak egy feltétele marad: a jól előkészített termőtalaj. Isten országának magja az Isten igéje – tehát kifogástalan. A magvetés az Isten által meghatározott helyen és időben történik, tehát a „klíma” is megfelel. Kérdéses viszont a talaj.

A különböző talajfajtákat Jézus a kijelölt rész előtt és után, a példázatban, majd a példázat magyarázatában taglalja. Közben – a mai szakaszban – látszólag másról beszél. Valójában a felelősség kérdését veti fel: miért rossz talaj az ige számára Isten választott népe, amelyhez küldetése elsősorban szól? Ki tehet arról, hogy ennek a népnek a szíve éppen akkor keményedik meg, éppen akkor válik a magvetést befogadni képtelen talajjává, amikor Jézus az Isten országának magját veti közöttük?

Jézus felelete többdimenziós. Először a „Máté-effektus” néven elhíresült kijelentés hangzik el: „Mert akinek van, annak adatik, és bővelkedik, akinek pedig nincs, attól az is elvétetik, amije van.” A népet hibáztatja, amiért nincs meg benne az a készség, amelynek annak alapján – Mózes törvényére, az ószövetségi Írásra utal – amije van, meg kellene lenni. De ők Jézus ellen fordítják a Törvényt és az Írást, így ez is elvétetik tőlük.

Másodszor Jézus az Írásra, azon belül is Ézsaiás prófétára hivatkozik. „Beteljesedik rajtuk Ézsaiás jóvondólése: »Hallván hallgatók, de ne értesetek, látván lássatok, de ne ismerjétek! Mert megkövödött e nép szíve, füliükkel nehezen hallanak, szemüket behunyták, hogy szemükkel ne lássanak, füliükkel ne halljanak, szíviükkel ne értsenek, hogy meg ne térjenek és meg ne gyógyítsam őket.«” Lám, már a próféta is megjövendölte, hogy így lesz! Kérdés, hogy Ézsaiás csupán a jövőbe látott, vagy többről van szó? Talán Isten akaratát hirdette? Lehetséges, hogy Isten az előre eltervezett időben, az idők teljességében elküldi népéhez a várva várt Messiást, de közben megkeményíti népe szívét, hogy ne ismerje fel, ne fogadja be, és ne higgyen benne? Rémitő kép ez a szeretet Istenéről!

Harmadszor Jézus arról szól, hogy a megkeményedés, a sükettség és a vakság mégsem teljes. Mert vannak, akiknek Isten megadta a látást, a hallást, a befogadást. Ezek Jézus tanítványai, akiket maga választott ki és hívott el. Nekik megadott, hogy megértsék Isten országának titkát. Ők azok, akik még kapnak ahhoz, amijük már van, és bővelkednek. Ők megértik, hogy Mózes és a próféták Jézusról tanúszkodtak. Ők nem Jézus ellen fordítják az ószövetségi Írást, hanem a Jézusba vetett hitük igazolását látják

benne. Így életükben az ige magvetése bőséges termést hoz. De ez nem az ő érdemük: ez Isten választása, Jézus elhívása, a Szentlélek ajándéka.

A kör itt bezárul: mint mindennek, az ige magvetését befogadó talajnak, az emberi szívnek is Isten az Ura. Ugyanakkor mégis hibáztatja a mag befogadására alkalmatlan, rossz talajt. Hibáztatja a kemény szívét, noha a megkeményedés már az ő ítélete rajta. Miként lehet ez igazságos?

Megértem és osztom Luther kifakadását a *De servo arbitrióban*: Kicsoda az ember, hogy Isten el akarja számoltatni, mint valami szatócsot? Milyen joga várjuk el, hogy Isten ítéletei a mi igazságérzetünk szerint bizonyuljanak igaznak? Miért nem tudjuk elfogadni, hogy Isten gondolataiban, cselekedeteiben és ítéleteiben egy másfajta – isteni – igazság érvényesül, amely földi értelmünk számára fölfoghatatlan?

Ne feledjük, hogy a mai ige is a tanítványok elszámoltató jellegű kérdésével kezdődik: „Miért beszélsz nekik példázatokban?” A kicsit rejtélyes, kicsit talányos válasz arra hívja föl a figyelmet, hogy mi-ként Isten, úgy Jézust sem lehet elszámoltatni! A tanítvány dolga nem a Mester elszámoltatása! Vagy ha mégis elszámoltatni akarunk, akkor ne feledjük,

A VASÁRNAP IGÉJE

hogy a kérdést meg lehet fordítani: igazságos-e, hogy Isten éppen a mi szívünket nyitja meg az ige magvetése előtt? Mivel érdemeltük ki? Jobbak, igazabbak vagyunk-e azoknál, akiknek szívét az ige előtt bezárta? Emberileg ítélve nincsenek-e nálunk igazabb – más szóval irgalmasabb – emberek azok között, akik mégsem képesek Jézusban hinni, akiknek a szíve nem tud megnyílni igéje előtt? De bizony hogy vannak!

Ne akarjuk hát elszámoltatni Isten, ne is a titkait fürkésznünk, hanem irántunk való jóságának tükrébe nézve mindenekelőtt a magunk méltatlanságát és érdemtelenységét lássuk meg! Hitünket ne tekintjük kiválóságunk jelének, másoknál jobb voltunk bizonyítékának, hanem valljuk meg alázattal: hitünk ajándék, amelyet érdemtelenül kaptunk.

■ VÉGHELYI ANTAL

Imádkozzunk!

„Átölelt Isten nagy kegyelme / Méltatlanul, érdemtelen. / Csodák csodáját látom benne, / És hála tölti el szívem. Boldogan / Ujjong énekm, Ha kegyelmét dicsérhetem. / Haragot, átkot érdemelt, / És Isten megkegyelmezett. / Szent Fia vérzett énhelytem, / Hogy eltörölje vétke-met. / Mért történt, fel nem foghatom! / Csak kegyelem, csak irgalom!” (EÉ 327,1–2)

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk! Jó Istenünk! Szent Fiad a testté lett Ige. Azt mondtad, hogy benne gyönyörködsz, és hogy őt hallgassuk. Megvalljuk neked, hogy bár gyakran hallgatjuk Jézusunk igéjét, nincs foganatja az életünkben. Ha bűnbánatra hív, mentséget keresünk. Ha szolgálatba küld, más elfoglaltságra hivatkozunk. Ha adakozásra indít, csak a feleslegünkben vetünk oda valamit. Ha megbocsátásra int, megkeményítjük a szívünket. Ha alázatra és kereszthordozásra tanít, megtagadjuk az engedelmességet. Tekints ránk, és könyörülj rajtunk!

Tudjuk, hogy elutasított igéd ítéletté lesz rajtunk. Nem akarunk a kárhozotban meghalni. Küldd el Szentlelkedet, hogy igéd magja számára feltörje szívünk kemény talaját! Győzd le az igéd erejével ellenállásunkat!

Nincs mivel mentenünk magunkat. Egyedül a te kegyelmedre hivatkozhatunk. Arra a kegyelemre, amelyet Jézusunk hozott el, és amiért ő az életé adta.

Könyörgünk igédél szolgáló testvéreinkért: lelkesekért, tanárokért, biznyságtévőkért, a misszióban fáradozókért, a sajtó és a könyvkiadás területén dolgozókért. Add, hogy világosan, érthetően, szelidséggel, de szeretetteljes határozottsággal szóljanak! Munkájuk a szótartó és kereszthordozásra tanít, megtagadjuk az engedelmességet. Tekints ránk, és könyörülj rajtunk!

Tudjuk, hogy a rohanó élet zajában nehéz elcsendesedni és meghallani szavadat. Ezért kérünk azokért, akik ritkán vagy sohasem hallgatnak igehirdetést, és nem ismerik a Bibliát. Különösen fontosnak érezzük a gyerekek és a fiatalok közötti igeszolgálatot. Kérünk,

hogy teremtsd meg ennek a lehetőségét a mi korunkban is! Nyiss meg szívem, elmét! Add, hogy a családi otthonokban ne a könyvespolcon porosodjon a Biblia, hanem forgassák, tanulják, szeressék, és ismerjék meg belőle a Jó Pásztor hangját!

Reformátor eleinkkel együtt valljuk, hogy csak igéd által kaphatunk bűnbocsánatot, és lehet örök életünk. Tedd újra legfőbb kincsünkkel igédet! Tedd vizsgáztatásá a betegek számára! Tedd reményé a halállal vívódók és a gyászolók számára! Tedd útmutatásá a kisziklott életűek számára! Tedd szabaddá a megkötözöttek, a függőségben élők számára! Tedd örömmé és a dicséret forrásává mindannyiunk számára! Jézusért kérünk! Ámen.

LUTHER ÉS AZ ISTENTISZTELET 13.

Kinek, minek a háza?

► Sorozatunkban volt már szó egy-egy Luther-iratról éppúgy, mint arról, hogy összességében mit tartott és tanított a reformátor a legfontosabbakról: az igehirdetésről, az úrvacsoráról és a lelki szolgálatról. Egyházzújító atyánk nem volt rendszeres, sokkal inkább biblikus és gyakorlati teológus. Nem írt összefoglaló műveket, annál inkább bibliatanulmányokat, igehirdetéseket és gyülekezetépítő munkákat. Nem írt tudományos értekezést a megújuló egyház templomépítési kötelezettségeiről sem, de fennmaradt tanításaiban találnak utalást arra, hogy milyen elképzelései voltak ezzel kapcsolatban.

Kinek és minek a háza az istentisztelet helye? Van-e szent hely, és milyen legyen az? Mi a feladatuk a templomot építőknek, és mi a fenntartó gyülekezetnek? A reformáció nyomán kell-e valamit változtatni az evangélikussá vált templomokon? Ilyen és ehhez hasonló kérdések foglalkoztathatták azt, aki Luther környezetében elgondolkodott a hitújítás templomaival kapcsolatos ügyeken.

Természetes, hogy a Luthert faggató ember e témában is előkeresi a torgaui várkáporna felszentelésekor mondott igehirdetést, amely az összegyűjtött művek között jelent meg. Ez a prédikáció meghökkentően puritán, már-már zavaróan szigorú álláspontot képvisel. Jó néhány más irat egy-egy mondata, gondo-

latsora is idézhető témánkban (igehirdetések, bibliamagyarázatok, A német mise, hitvallások stb.), amelyek sokkal nyitottabbak, megengedőbbek.

Ha sikerült felcsigáznom az olvasó érdeklődését, akkor ezek után le is írom, hogy valóban kétféle lutheri véleményt vélek felfedezni. Mielőtt azonban azt gondolnánk, dönteni kell arról, hogy melyik az igazi, a mérvadó, rögtön hozzáfűzöm: a más-más helyzetben megszólaló reformátori hangok kiegészítik, gazdagítják egymást.

A harcos, keményen fogalmazó Luther olykor – hitvédelmi okokból – leszűkíti a templom fogalmát. Azt mondja, hogy az csak a tanítványi közösség helye, amelyet igehirdetésre és imádságra használnak. Ha már nem használják,

le kell rombolni, el kell takarítani, mint ahogyan minden használaton kívüli, szerepét veszített épületnek ez a sorsa. Nem kell díszíteni, nem kell cícomázni. (És „ne kerüljön nagy költségbe”.) A templom adjon helyet a találkozásra és az igehirdetésre. A reformátor három feladatot fogalmaz meg: a keresztények összegyülekezése, Isten igéjének hallgatása, és hogy a gyülekezet válaszként „erős imádságokat küldjön az ég felé”. Ebben a prédikációban nem is említi az úrvacsorát, nem tér ki az gyülekezet hajlékának semmiféle más funkciójára.

A megengedőbb Luther beszél az igehirdetéseket, az egyéb tanítások fennmaradt lapjairól. A posztillás kötetben újra meg újra együtt találjuk az igehallgatás és a szentségek vételének helyét. Nem a hely önmagában szent, hanem az ige és a szentség – bennük Krisztus jelenléte – szenteli meg a gyülekezők helyét.

Miért így, és miért úgy? – kérdezhetjük. Bizonyára azért, mert más és más a feladat harci helyzetben és az építés idején. Amikor a torgaui várkáporna felszentelésekor egyoldalúnak tűnő módon fogalmaz, akkor a középkor mágikus helyértelmezését támadja, és az azzal szemben álló, helyes keresztény gondolkodásmódra tanít. Ahhoz, hogy a diák

LITURGIKUS SAROK

komolyan vegye a leckét, minden félreértést kizáróan kell fogalmazni. Ha a szentnek vélt dolgok elszakadnak attól, aki a szent, ha a tárgyknak mágikus erőt tulajdonítanak, ha az élettelen dolgok fontosabbá válnak, mint az élő gyülekezet és a megelevenítő Szentlélek, akkor tévúton jár az egyház. És mivel az hosszú időn keresztül veszélyes tévutakra tévedt, Luther tűzzel-vassal irtja a tévitanítás mélyét.

Egyértelművé válik, hogy Luther a templomok és a szertartások szerepének félreagyarázását és helytelen használatát kifogásolja, és fél attól, hogy a gyülekezet mágikus erőt tulajdonítson az egyiknek vagy a másiknak. A hely, a tér abban különbözik az igétől és a szentségtől, hogy azok nem eszközei az üdvösségnek. A hely önmagában semleges. De az ige hirdetések, a szentségek kiosztásakor a gyülekezet jelenlétében megszenteltté válik.

Természetesen az evangélikus teológiában is továbbfejlődött a tér és a hely értelmezése. Korábbi sorozatunkban erről már írtunk, később pedig még vissza térünk rá. Luther tanítása azonban kijelölte a medret, amelyben evangélikus gondolkodásunk zajlik.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Káté a határon túlra
– adományozóvonal

06-81-330-220

Egy hívás – és valakit megajándékozott! A hívás díja 400 Ft + áfa.

SEMPER REFORMANDA

„Látjátok tehát, hogy az egész egyház bűnbocsánattal van tele, de kevesen vannak, akik valóban befogadják és elnyerik, mert nem hisznek, hanem cselekedeteikkel akarják magukat biztosítani.”

► Luther Márton: A bűnbánat szentségéről (Kozma Éva Mária fordítása)

Cseh Biblia

► Isten Igéje kinyitva az oltáron, a virág, a gyertya mellett. Fekete, kemény borítójú kötet a könyvespolcon. Vékony lapjai gyúrórtre lapozva: mindennapi lelki táplálék nagyanyánk éjjeliszekrényén. Hotelsobák asztalfiókjának diszkrétén megbújó tartozéka. Teológusok tudományos kutatásának tárgya. Lelkészek napi „munkaeszköze”. Minden idők legtöbb nyelvre lefordított, legtöbb nyelven kiadott „best-sellere”. És kiállítások díszé, féltve őrzött, klimatizált termekben, risztóberendezéssel felszerelt vitrinekben, üveg alatt tarolt páratlan kincs: ez (is) a Biblia. Január 21-én az Országos Széchényi Könyvtárban kiállítás nyílt **A cseh Biblia az évszázadok folyamán címmel.**

A kéziratostól a nyomtatottan át a digitális változatig számtalan szebbnél szebb Bibliával érkezett hazánkba ez a vándorkiállítás, hogy rövid áttekintést adjon a cseh bibliakiadás történetéről. Mint megnyitóbeszédében *Monok István*, az OSZK főigazgatója kiemelte: lelki, kulturális és földrajzi szempontból is közeli barátunk a cseh nép. Amiként a kiállítás is alátámasztja, a cseh művelődéstörténetben az anyanyelvűség jóval erősebb hagyományként élt, mint Magyarországon vagy Közép-Európában. A tervezetthez képest szűkebb, ám így is gazdag kiállítási anyagot tekinthetnek meg az érdeklődők – adott hangot örömeinek a főigazgató, jó szívvel figyelmünkbe ajánlva a kiállítást, külön köszönettel fordulva a jelen levő cseh nagykövetség asszonyhoz is.

A mélységében, anyaggazdagságában, szakmai háttér tekintetében rendkívüli gyűjteményt *Alena Kubicková*, a kiállítás kurátora is méltatta. Kubicková asszony az Isten szava iránti tisztelet jegyében kezdte beszédét, idézve Pál apostol szeretethimnuszát az 1Kor 13-ból. Felhívta a figyelmet arra, hogy a 9. századi Cirill–Metód-féle fordítástól a CD-ROM-on olvasható digitális Bibliáig csodálatos, kalandos utat tett meg Isten Igéje a kézzel írottól a nyomtatottig, végül a multimédiás változatig... És vajon mit hoz a jövő?

Gál Jenő, a budapesti Cseh Centrum igazgatója néhány, a cseh néppel kapcsolatos sztereotípiára mutatott rá, melyeket a jelen kiállítás jó eséllyel változtathat meg. (Ezek egyike, hogy a cseh a legszekularizáltabb nemzet.) A kiállított könyvkincsek bizonyítják, mennyire benne él a cseh nyelvben a Biblia nyelvezete. A Szentírás kultúrtörténeti, művészettörténeti, nyomdai-könyvészeti szempontból is összekötő kapocs a régiók között. S mindenekelőtt: vallási, irodalmi, művészeti élmény.

A megnyitó hivatalos részét követően *Jan Royt* művészettörténész, a prágai Károly Egyetem Katolikus Teológiai Karának professzora, valamint *Berkes Tamás*, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének munkatársa tartott előadást.

S hogy ne csupán „kiállítási tárgyként” tekintsünk a Bibliára még az alatt az idő alatt sem, amíg a könyvtárban járunk, arról úgy gondoskodtak a szervezők, hogy egy íróasztalhoz ülve ki-ki lemásolhat a vendégkönyvbe egy számára kedves bibliai idézetet az erre a célra kihelyezett Szentírásból. Így még személyesebbé válik, közelebb kerül hozzánk az Ige.

A kiállítás – amelyet az első teljes cseh bibliafordítás, a kralicei Biblia keletkezésének 425., illetve a cseh ökmunikus fordítás megjelenésének 25. évfordulója alkalmából állítottak össze – a budapesti Országos Széchényi Könyvtár hatodik emeleti kiállítótermében tekinthető meg február 19-ig.

■ KŐHÁTI DOROTTYA

Egyházi nyilatkozat a Trianon-filmről

A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben zajló oktató-nevelő munkát a januári vizsgaidőszak derekán súlyosan megzavarták a *Trianon* című film erdélyi bemutatójával kapcsolatos, az intézet vezetőit ért zaklatások – olvasható az erdélyi protestáns magyar egyházak vezetőinek közleményében. A közleményt – amelyet az MTI-hez is eljuttattak – *Tőkés László*, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, *Pap Géza*, az Erdélyi Református Egyházkerület, *Szabó Árpád*, az Erdélyi Unitárius Egyház és *Adorjáni Dezső Zoltán*, az Ágostai Hitvallású Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke, valamint *Juhász Tamás*, a Protestáns Teológiai Intézet rektora és *Rezi Elek*, az intézet dékánja írta alá.

Az aláírók kifejtik: örömmel üdvözölték január 7-én *Koltay Gábor* rendező és *Raffay Ernő* történész kulturális estjét, amelynek keretében a *Trianon* című, 14 részes dokumentumfilm rövidített változatát is vetítették. Az intézet szívesen átengedte dísztermét a filmbemutatót szervező Erdélyi Magyar Ifjak kérésére.

Az óriási érdeklődés miatt a rendezvény kezdetekor az intézet rektora ígéretet tett a szervezőknek arra, hogy egy héttel később a díszterem újra rendelkezésükre áll az est megismétlésére. Az előadók és az Erdélyi Magyar Ifjak azonban a második vetítéses találkozó elmaradásáról döntöttek.

„Az a körülményt, hogy az állami hatóságok – a film tartalmát és a rendezvény szervezési körülményeit nem ismerve – a január 7-i kulturális est szervezőit és házigazdáját utólag különböző törvények és kormányrendeletek paragrafusaira hivatkozva, hatóságilag nyomozzák, kifagatják, törvénysértés gyanújába hozzák, az egyházaink életébe való beleszólásnak tekintjük, s e beleszólás ellen a leghatározottabban tiltakozunk” – szövegezik le a közlemény aláírói.

► MTI

Emberhalászok a Hálóban

Katolikus közösségi központot szenteltek Budapesten

► „Fonalból, szálból (csomózással) készült, rácsszerűen lyukacsos szövődék, illetve ebből készült eszköz” – olvasható a *Háló* címszónál a *Magyar értelmelő készítőszótárban*. Jézus óta azonban nekünk, keresztényeknek a hálóról és a halászatról nem csupán a tenger és a halászat jut eszünkbe, hanem az apostoloknak adott megbízás is – a misszió, az emberek „halászatának” feladata. A maga eszközeivel ezen munkálkodik a *Háló Közösségfejlesztő Katolikus Egyesület* is, melynek budapesti központját január 20-án szentelte fel *dr. Veres András* püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára. Az ünnepélyes alkalmon részt vett *dr. Gulyás Kálmán*, az egyházi kapcsolatok címzetes államtitkára is.

„A Hálót a kilencvenes évek elején laikusok alapították azzal a céllal, hogy összefogják a katolikus közösségeket. »Definíciószerűen« azt mondhatnám, hogy a Háló nem más, mint az egyház közösségi, felnőtt, magyar modellje.

Mint említettem, alapvetően katolikus közösségek hálózatáról van szó, de nyitottak vagyunk más felekezetek felé is. Azt szeretnénk, ha mindenki, aki kapcsolatot tart velünk, a maga helyén még aktívabban végezne szolgálatát” –

FOTO: VENCZEL ENDRE

mondta el lapunknak az alapító tagok egyike, *Szeibert András*, aki a házigazda szerepét is betöltötte ezen a januári délutánon. E minőségében köszöntötte a megjelenteket, köztük a kárpátaljai Háló-közösség nevében megszólaló *Bárdos Istvánt*.

„December ötödike után még inkább szükségét érezzük annak, hogy elmondjuk: mi a hit, a remény és a szeretet erejét valljuk, és nem csüggedünk el” – kezdte megnyitóbeszédét *Szeibert András*. Ezt erősítették a Beregszászról érkezett *Bárdos István* szívhez szóló szavai is. *Gulyás Kálmán* – más összefüggésben ugyan – szintén az összetartozás, a kis és nagy közösségek jelentőségét emelte ki.

A szentelés ünnepi aktusát megelőző rövid ígéhirdetésében *Veres András* arról beszélt, hogy a hívó életére és munkájára Isten áldását kéri. A benne való bizalom, az ő segítségével és védelme szükséges minden ártó szándék ellen. A püspök a Háló tagjaitól azt kérte, maradjanak a továbbiakban is hitből élők, magyar érzelműek, és legyenek mentesek a pártpolitikától, ugyanakkor ne hanyagolják el a politikát, hanem Isten szeretetéből erőt merítve munkálkodjanak a nemzet jólétében, ha kell, ellenszélben is.

A Háló-tagok számára fontos a személyesség, a barátság, a kapcsolatok ápolása. Eddig is ezt szem előtt tartva szervezték meg a találkozójukat, kezdetben csak hazánkban, később pedig a határon túli magyarok között is. Mivel a Kárpát-medencei Háló-közösségek tagjai gyakran keresik fel fővárosunkat, szükségét érezték egy központ kialakításának. A felújítási munkálatok java részét mintegy adományként, ingyen végezték. Ezért lehetséges, hogy a háromszáz négyzetméteres közösségi központ felújítási költségei mindössze tizenkétmillió forintot tettek ki. Ebből kétmillió forintot a Miniszterelnöki Hivatal Egyházi Kapcsolatok Államtitkársága bocsátott a Duna Televízióval is együttműködő mozgalom rendelkezésére.

■ G. Sz.

KÉSZÜLÜNK A NŐK 2005. ÉVI ÖKUMENIKUS VILÁGIMANAPJÁRA 2.

Néhány tudnivaló Lengyelországról

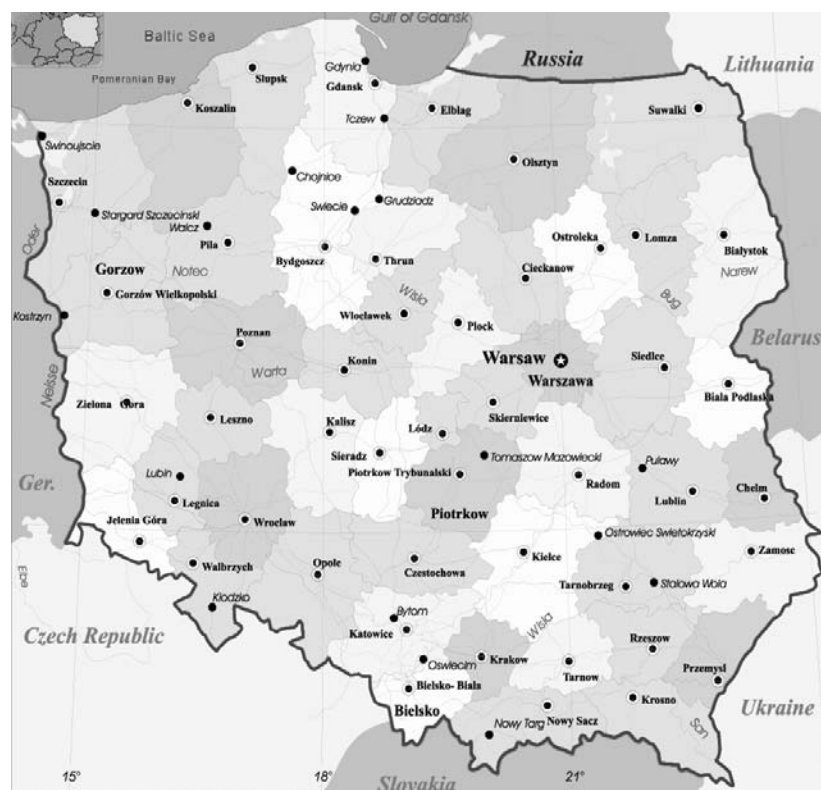
► A távol-keleti szigetvilág, számunkra ismeretlen kis országok, egy kontinenseket összekötő földszoros után az idén szinte a szomszédban, Lengyelországban rendezik március 4-i világimnapunkat. Sok mindent tudunk erről a nagy „majdnem szomszédról”, és sok szállal kötődünk hozzá. Ez a kötődés egészen a régmúlt időkig nyúlik vissza, ahogyan az előző számban már olvashattuk. A történelem során sorunk, küzdelmeink is nagyon hasonlóan alakultak. Az ismertetés az ország földrajzi helyzetének, népességének és területi sajátosságainak rövid bemutatásával kezdjük.

Lengyelország területét és népességét tekintve Európa egyik legnagyobb országa. Kelet-Közép-Európában hidat képez a keleti és a nyugati kultúra között.

Az ország területe 312 700 négyzetkilométer, lakóinak száma harmincnegymillió. Határai sokszor változtak a történelem viharai során. Természetes határa északon a Balti-tenger, délen a Kárpátok. Északon Oroszország, Nyugaton Németország és Ukrajna, délen Szlovákia és a Cseh Köztársaság a szomszédja. Felsője, bár jórészt síkság (71%; az ország neve is a „pole”, azaz „síkság” szóból ered), nagyon változatos. A Magas-Tátra lengyel oldalán van a hegység hegymászó-felszerelés nélkül járható legmagasabb csúcsa, a 2499 méter magas Rysy; ez egyúttal az ország legmagasabb pontja. A Kárpátok hegyvonulata erdőkben gazdag. Különös szépségű a Mazuri-tavak vidéke, ahol mintegy négyezer tó található. Az országot bővíző folyók szelik át; a legnagyobb az 1074 kilométer hosszú Visztula. Ugyancsak nagy folyó az Odera és a Warta. A lengyel-fehérorosz határvidéken van az Európában egyedülálló Bialowieza Nemzeti Park, ahol szinte őserdei gazdagságú növényvilággal és már-már kihalóban lévő állatfajokkal – bölényekkel és vadlovakkal – találkozhat a látogató.

Az ország éghajlata mérsékelt; a nyár meleg és napsütéses, 20°C fölé van az átlaghőmérséklet, a leghidegebb hónapokban, januárban és februárban 0°C alatti az átlagérték. Legfontosabb ásványkincsei a kőszén, a barnaszén, a kén, a réz és a cink.

Az ismertetés a zászló és a képen látható címer bemutatásával fejezem be. A zászló, amely két mezőre – fehérre és pirosra – oszlik, a 19. század második felétől vált elfogadottá. A fehér szín a függetlenség utáni óhaj kifejezése, a piros pedig az ezért való áldozathozatal jelképe. A címer egy fehér sast ábrázol a vörös mezőben; fején korona van, a tekintete nyugat felé néz. A címer alakja változott az évszázadok során például a kommunizmus idején eltűnt a korona a sas fejéről. A legenda szerint Lengyelország első fe-

jedelme Giesznóban talált rá a fehér sas fészkeire, és ezen a helyen alapította Varso városát a 8. században. Ezért szerepel tehát a címerben a sas, a korona pedig a királyság idejétől kezdve került a fejére.

Lengyel asszonytestvéreink az idei imnap témájául Jézus szavait választották a *Hegyi beszédből*: „Ti vagytok a világ világossága.” Ő munkálkodjon mindnyájunkban felkészülésünk során, hogy szolgálatunk a sötét világban valóban világossággá legyen!

■ KEVEHÁZINÉ CZÉGÉNYI KLÁRA

Egy gyermekbiblia margójára

Az Ószövetséggel ismerkedve időről időre meglepődtem, mennyire egyszerű, gyermekek számára is érthető szókincs jellemzi a sokat mesélt alaptörténeteket. Nyoma sincs a Károli-féle veretességnek. „Elment”, „látta”, „szólt”, „született”, „élt”, „nemzett”, „meghalt”. Igaz, olyan helyzeteknek sincs híján a Biblia, amelyekkel ma már ritkán találkozunk – ha találkozunk egyáltalán – az olvasó. A sátor is inkább rövid nyaraláshoz kötődik, mint többgenerációnyi sivatagi vándorláshoz. Juhnyájjal, királyokkal és kivégzésekkel szintén nem sokan találkoznak hétköznapjaikban. A Biblia egyszerű tehát, senki elől nem bujkál, aki fel akarja deríteni; ugyanakkor feltörni való diók alma is, mely nem hagyja nyugodni a kíváncsi embert, legyen tíz- vagy hetvenéves.

De ami egyszerű, nem kell, hogy egyszerűsággal bugyuta is legyen. Ezért sem vettem magamnak sokáig gyermekbibliát, annak ellenére, hogy – vagy éppen azért, mert – szívesen foglalkozom gyerekekkel. Nem találtam meg az igazit, azt, amelyről el tudtam képzelni, hogy szívesen lapozgatnám a saját gyerekekkel. Amelyben nem kell folyton magamban javítgatnom a szöveget, és nem kell gyorsan lapoznom, hogy a gyerek ne féljen a képek Jézusától és más alakjaitól, de ne is olvadjanak szét kezemből a lapok a negédeségtől. Így örömmel találtam rá nemrég a Jelenkor Kiadó új gyermekbibliájára, melyet *Herma Vogel* írt, *Ádám Gizella* fordított, és *Gitte Spee* rajzai elevenítik meg.

Hogy miért jó szerintem – néhány részlettel eltekintve – teológiailag és (valás)pedagógiailag a mű? Egyáltalán mi különbözteti meg a jó gyermekbibliát a felejthetőtől? Elsősorban a képek, hiszen ezek észrevétlenül kerülnek a gyermeki lélek mélyére, és sok-sok évre meghatározzák az Istenről alkotott elképzelést. Ezért nem mindegy, mit sugároznak. Kelhetnek félelmet Istennel szemben, de bátorságot is. Hozzájárulhatnak ahhoz, hogy felnőttként az életigenlés és Isten ne két egymást kioltó választási lehetőséget, hanem szoros egységet jelentsen a szívben és a fejben. A jó képek tehát nem keltenek az indokoltnál nagyobb félelmet, s egy gyermekbiblia esetében semmi sem indokolja a megfélemlítést. A jó kép ezenkívül nem csak illusztráció. A kicsiknek van épp elég fantáziájuk ahhoz, hogy el tudják képzelni a történetet hallás után is. Viszont a jó kép lényeglátó, azaz a rajzoló saját teológiai elképzeléseit is tükrözi. S persze segíti a gyermeki fantáziát ott, ahol az ismeretlen területre lépne – a hajviselet, az öltözet, korabeli városképek megmutatásával vagy méretek és arányok érzékeltetésével. G. Spee rajzainak különlegessége, hogy felváltan hétköznapiak a figurák, a vonalak töredékességükben nagyon emberiek, s a könyvet lapozgató gyerekek a

technikákat is ismerősként üdvözölhetik. Az alakok kontúrozottak, a testrészek arányai nem az élethűség szabályainak felelnek meg, inkább gyermekrajzokra hasonlítanak. A színek markánsak, és sokszor áttetszik az eredeti papír mintázata. Mindez olyan hangulatot kölcsönöz, mintha valaki a történetek hallgatása közben sebtiben rajzolt, festett volna. Nem a távolságot érzékelteti a gyermek világa és a Biblia között, hanem az átjárhatóságot, a közelséget. Azt, hogy ezek a történetek gyerekeknek valók, hogy nem csak akkor lehet az övék, ha majd nagyobbak lesznek – mint annyi minden más.

A könyv egyik erénye, hogy Jézus gyermekiségének történetein kívül is sok olyan szerepel benne, amelyben gyerekek is jelen vannak, s ez a képeken is látszik. Jézus ábrázolása kulcskérdés egy gyermekbibliában. Jelen esetben a Megváltó nem glóriás alakként áll előttünk, hanem úgy mint aki „egy közülünk”. Különlegességének érzékeltetése nem az idegenség kidomóritásával történik, hanem a párbeszédekkel.

A képek közül egyedül az ószövetségi történeteket bemutató szakasz „címclapján” lévővel vagyok elégedetlen. Továbbá a szakasz címét sem tartom szerencsésnek. Mivel az Ószövetség nem egyedül a keresztények szent könyve, tekintettel kell lenni a zsidóságra. Igaz, ma már annyira beleivódott a nyelvbe az Ó- és Újszövetség elnevezés, hogy kevesen kérdőjelezik meg, még ha az „ó-” előtag könnyen az „elavult” szinonimájának is tűnhet. Ennek elkerülésére javasolják egyes teológusok az „első és második szövetség” elnevezést. Még ha ez merész újítás is egy felnőtteknek szóló kiadásban, azon érdemes elgondolkozni, hogy ha már nem a hagyományos Ó- és Újszövetség felosztást használja a fordító, hanem ötletesen a gyermekszerű „könyv” szó áll a „szövetség” helyett – *A régi könyv*, illetve *Az új könyv* a fejezetek címe –, akkor lehetett volna inkább „Az első könyv” és „A második könyv”.

Ezt a zsidóságra jobban tekintettel lévő tendenciát lehetett volna érvényesíteni a képek esetében is. Szellemes szer-

kesztésmódról tanuskodik, hogy az Ó- és az Újszövetséget egy-egy állattal hozza összefüggésbe a rajzoló. Az utóbbinál a bárány jó választás: Isten Báránya és az elveszett bárány juthat eszünkbe róla. A kígyó mint az Ószövetség jelképe azonban problematikus. Lehetett volna galamb, amely az első, a Noéval kötött szövetség jele. Torzítjuk az Ószövetséget, ha pusztán a kígyó, a bűn könyvének mutatjuk. Egyébként a szerző által válogatott történetek sem ezt sugallják – ez a mű egyik erőssége. A szöveg egyébként ügyesen egyensúlyoz a gyermekbarát megfogalmazás és a teológiailag elfogadható tartalom között. Csupán egy-két helyen dől meg az egyensúly, ilyenkor a képiség győz a szövegűrség fölött, például a bűneset legendás almája esetében, amelytől – úgy tűnik – nehéz elszakadni. Gyermekbarát megfogalmazáson azt értem, hogy a mondatok rövidek, sok közülük refrénszerűen ismétlődik, így könnyen megjegyezhető. A szerző sokat mesélhetett bibliai történeteket gyerekeknek, mert ahol a kicsik rendszeres visszakérdeznek, megakadnak, ott feloldó, magyarázó mondatokat találunk. Így a pásztor Dávid védelmében megtudjuk a könyvből, hogy paritizálásával nem okozott fájdalmat a bárányoknak, hiszen vastag volt a gyapjuk. Noé pedig azért mert felszállni a vadállatokkal teli bárkára, mert Isten biztosította, hogy nem fogják megenni őt.

Ahol a bibliai szöveg csak jelzesszerűen utal valamire, ott a gyermekbarát megoldás a részletek bemutatása, ez pedig már teológiai munka. Ennek nyoma látható például a Babel tornya történeténél, amellyel kapcsolatban a könyv hangsúlyozza, hogy nem az építés aktuális volt helytelen, hanem az, hogy az építőknek „semmi másra nem maradt idejük. Sem születésnapokat ünnepelni, se rajzolni, sem énekelni.” Keresztelő János kapcsán pedig kiderül, mit is jelent megváltozni: mindenkinek mást, de ez sem csak a felnőttek ügye. Sok jól kidolgozott párbeszéd visz közelebb bennünket ahhoz is, mit gondolt Jézusról a kortársai. Nincs is olyan lap, amelyen ne lenne személyes érintettségről, átgondolt hitről és nem utolsósorban gerekszeretetről és humorérzékről tanuskodó újszerű megoldás.

Jó szívvel ajánlom a könyvet gyerekeknek és szüleiknek, mert a szép külső olyan időtálló teológiát rejt, amelyet nem kell felvinni a padlásra a többi mesekönyvvel és a kinőtt ruhákkal, cipőkkel együtt.

■ ZSUGYEL ADÉL

(*Herma Vogel – Gitte Spee: Mesékkel teli bárka. Biblia kicsiknek. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2004. Ára: 3500 Ft.*)

► A magyar kultúra napja alkalmából színes programok és tárlatok fogadták a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium diákjait és látogatóit. A rendezvény megnyitóján Ónodi Szabolcs igazgató elmondta, hogy a tanév felidejében január 22-e diák és pedagógus számára egyaránt jó alkalmat kínál a közös gondolkodásra, a kultúránk kincseiből való feltöltekedésre.

A gimnázium egyik folyosóján kiállított – dr. Németh Csaba Ady-gyűjteményéből válogatott – anyagot dr. Losonci Miklós művészet- és irodalomtörténész ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. A fotógyűjtemény segítségével Ady különböző arcait ismerhetjük meg. A mintegy ötven képből álló kiállítás mottója *Móricz Zsigmond*tól való: „...csak azért élt, hogy éjjen, csak azért égett, hogy verset cselekedjen. Mert neki a Vers nem költemény volt: élet.” Jóllehet a bonyhádi Ady-tárlat dr. Németh Csaba gyűjteményének csak a töredékét tudja bemutatni, a külsőben és belsőben gazdagított bonyhádi gimnáziumot ez a kiállítás még gazdagabbá teszi – mondotta dr. Losonci Miklós, aki nagy sikerrel előadást tartott Ady és József Attila költészetéről a 11–12. évfolyamosoknak. A magyar kultúra napja alkalmából két további tárlat is helyet kapott a gimnáziumban: *Losonci Lilla* és *Cseh Gábor* festményei láthatók.

■ MÁTÉ RÉKA *felvétele*

Kiállítás adózik József Attila emlékének

Száz éve, 1905. április 11-én született a magyar költészet világirodalmi rangú képviselője, ezért a Magyar Köztársaság kormánya az idei esztendő József Attila-emlékévvé nyilvánította. A Petőfi Irodalmi Múzeumban múlt pénteken nyílt meg a költő emlékének adózó új kiállítás, *Eszmélet* címmel. (*A Bagó Ilona* rendezte kiállítás címe József Attila egyik legismertebb versének címét kölcsönözte.) A kiállítást a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának – a rendezvény fő támogatójának – a vezetője, *Hiller István* nyitotta meg. Az ünnepségen természetesen a költő több verse is elhangzott, avatott tolmácsolásban.

József Attila nemzetközi elismertségét bizonyítja, hogy az UNESCO is bemutatja székházában ezt az igen érdekes vándorkiállítást, amely a poéta költészetében rejülő játékosságot, filozofikus mélységet a modern technika eszközeivel is megkísérli érzékeltetni. Szinkron vezérelt digitális video- és CD-lejátszók,

interaktív multimédiás programok segítenek a közönségnek abban, hogy József Attila életét és költészetét alaposabban megismerje. Minden látogató saját igényei szerint, érdeklődésének megfelelően bővítheti tudását.

Négy könyvjelzőnősséget is bemutatott január 22-én a magyar kultúra napja alkalmából, ugyancsak a Petőfi Irodalmi Múzeumban. *Dávidházi Péter* műve, az *Egy nemzeti tudomány születése – Toldy Ferenc és a magyar irodalomtörténet* című kötet az Akadémiai Kiadó és az Universitas Kiadó közös kiadása. *Szörényi László* könyvét *Álmaim is voltak, voltak... Tanulmányok a XIX. századi magyar irodalomról* címmel az Akadémiai Kiadó jelentette meg. Arany János összes műveinek a XVII. kötetét, amely a költő 1857 és 1861 közötti levelezésének anyagát gyűjti egybe, valamint a *Kultusz, mű, identitás* című kötetet – *Kalla Zsuzsa, Takáts József és Tverdota György* szerkesztésében – a Petőfi Irodalmi Múzeum adta ki.

■ BERÉNYI ZSUZSANNA ÁGNES

„Az is bolond, aki poétává lesz Magyarországon”

Kétszáz esztendeje halt meg Csokonai Vitéz Mihály

Égész élete alig több mint harmincegy esztendő: 1773. november 17-én született és 1805. január 28-án halt meg a magyar irodalom egyik legnagyobb lírikus költője. E rövid idő alatt olyan gazdag, sokszínű és maradandó életművet hagyott hátra, hogy *Vörösmartyig*, *Aranyig* és *Petőfiig* sincs párja.

Debrecenben született. Apai nagyapja református prédikátor, apja, *Csokonai József* borbély és seborvos korai haláláig maga is tollforgató tudósfele: orvostudományi és történelmi szakkönyvek kéziratát hagyta hátra. Édesapja korán meghalt, így özvegyének, *Diószegi Sárának* két fiával együtt el kellett hagynia addigi otthonukat. Megélhetésüket csak kosztos diákok tartásával tudta biztosítani.

Csokonai 1780-tól volt a debreceni kollégium diákja. 1790 körül diáktársaival olvasótársaságot, „önképzőkört” szervezett. A neves iskola falai közt kezdett verselni is. Szomjazta a tudást, és szomjúságához példás kitaratása és rendkívüli memóriája volt. Mire elvé-

gezte az iskolát, tudott latinul, görögül, németül, franciául és olaszul, és foglalkozott már az angol, a héber és a perzsa nyelvel is. Jártas volt kora irodalmában, filozófiájában, és tájékozott a természettudományokban. Egyszerre ragadta el a felvilágosodás szelleme, a rokokó költészet kecsessége, az ókori latin és a 17. századi francia klasszikusok pátoza. Ugyancsak hatott rá a népköltészet is. Bravúrosan kezelte a versformákat, szüntelenül kísérletezett, újabb nyelvezeti lehetőségeket keresett és talált. Egészen *József Attiláig* nincs költőnk, aki olyan sok versformával élt volna, mint ő. Tehetségét *Kazinczy* is felfedezte, vele 1792-től levelezett.

1794-ben a kollégiumban megbízták őt a poétai osztály vezetésével. Kitűnő, korát meghaladó pedagógus volt. Új módszerei – főleg a a diákokkal való személyes foglalkozás – ellenszenvet is váltottak ki idősebb tanáraiból, de a Martinovics-féle jakobinus mozgalomig mégis zavartalanul taníthatott, írhatta verseit, készülhetett nagyobb mű-

veire. Erre az időre esnek első színjátékai is, köztük a kítűnő vígjáték, a *Méla Tempéfi*. 1794-től egyre gyanúsabbá vált a kollégium tanárai előtt. Amikor kirobant a Martinovics-ügy, és Kazinczyt is elfogták, majd elítélték, a kollégiumban fegyelmet indítottak Csokonai ellen. A vád az volt, hogy megsértette az intézmény szabályait, a valódi ok azonban a radikális hangú költőtől való félelem volt a fenyegetővé vált politikai légkörben. A fegyelmi Csokonai kicsapátásával zárult.

Ettől fogva egész élete kilátástalan küzdelmekben telt. Nekiindult az országnak, hogy megkapaszkodjék valamiben. Sok helyen megfordult. Komáromban 1797-ben találkozott a nagy szerelemmel *Vajda Juliannának*, egy módos kereskedő leányának személyében, akit verseiben Lilla néven tett halhatatlanná. A szerelem kezdetben reményteljes, a lány szülei csak azt kívánták, hogy a poéta szerezen magának rendes foglalkozást. Keszthelyen próbált

tanári álláshoz jutni, ezért hónapokig Somogy megyei udvarházakban hányódott-vetődött. Ekkor írta *Dorottyá*

című vígeposzát, a korabeli vidéki élet körképét. Amíg azonban távol volt, Lilla férjhez adták egy gazdag polgárhoz. A keserű csalódás okozta fájdalomból született meg kiemelkedő versei: *A tihanyi Ekhóhoz*, *A Magánossághoz*, illetve *Lilla* című szerelmi versciklusa. 1799 tavaszán Csurgóra, a református gimnáziumba került helyettes tanárnak. Felvilágosult pedagógiájáért rajongó tanítványaival előadatta a *Cultura*, illetve *Az özvegy Karnyóné* című színművét.

1800 márciusában letelvé tanári megbízatása, visszatért Debrecenbe. Utolsó éveiben saját alá rendezte, újralakította korábbi verseit. 1804 áprilisában *Rhédey Lajos* gróf feleségének temetésére hívták Nagyváradra, hogy verses ünnepi búcsúztatót mondjon. A hideg időben hajadonfővel állt a koporsó mellett, meghűlt, tüdőgyulladást kapott. Egészsége többé már nem állt helyre, hosszas betegeskedés után 1805. január 28-án Debrecenben meghalt.

■ Összeállította: GAZDAG ZSUZSANNA

A keresztény egység évezrede?

Ökumenikus teológiai párbeszéd a Magyar Katolikus Rádióban

► Az első évezred Krisztus születése után még a földi egyház kibontakozásának, terjedésének és átfogó egységének az időszaka volt. A második évezred azonban már a földi egyháznak a részekre szakadását hozta magával: 1054-ben szétvált a Konstantinápoly-központú keleti ortodoxia és a Róma-központú nyugati egyház, majd – a második évezred közepén – szakadás következett be a nyugati egyházban a reformáció megújulási mozgalma miatt (1517, Wittenberg és 1530, Augsburg). Róma a híressé vált tridentini zsinaton (1545–1563) a reformáció teológiáját tévtanná nyilvánította, követőit pedig kizárta a katolikus egyházból. Ezek a súlyos szakadások egyúttal egymás elleni véres vallásháborúkhoz, üldözésekhez is vezettek. Az újkor második felében (18–19. század) azonban meglepő fordulat történt. Amikor a „felvilágosodás” és az emberközpontú ateista-materialista gondolkodás már-már diadalmaskodni látszott az egymással viaskodó földi egyházak fölött, a világ remélt „modern haladása” a 20. században két, százmilliókat elpusztító világháborút és embertelen, mérhetetlen szenvedéseket és halált hozó ateista diktatúrát hozott „szép új világunkba”. Isten történelemformáló uralmának a csodálatos jele volt, hogy éppen ebben az ateistává lett, modern világban és a véres 20. században indult el – közel két évezred szakadása után – a világkereszténységben az „ökumenikus egység” mozgalma, Krisztusban való egységünk újrafelfedezése és helyreállítása.

Ennek a hatalmas egyháztörténelmi fordulatnak a fő állomásai ismertek: a protestáns egyházak világmissziói konferenciája (Edinburgh, 1910), a protestáns és ortodox egyházak szövetsége az Egyházak Világtanácsában (Amszterdam, 1948). A század vége felé pedig a legnagyobb fordulat: a lélekszáma legnagyobb római katolikus egyház széles körű „ökumenikus nyitása” a II. vatikáni zsinaton (1962–1965), XXIII. János pápa karizmatikus vezetése alatt. Ennek a valóban hatalmas, egyháztörténelmi eseménysornak az eddigi csúcspontja pedig az évezred végén következett: a Lutheránus Világövetség és a Vatikán vezetői Augsburgban, a 16. századbeli szakítás színhelyén aláírták a kölcsönös kizárásokat visszavonó és Krisztus-hitünk lényeges igazságaiban való egységünket kinyilvánító *Közös nyilatkozatot*.

Nemrég, a múlt év október 31-én ünnepeltük ennek az eseménynek az ötödik évfordulóját, és ezt tettük az idei ökumenikus imahét kezdetén is. Végre felismertük, hogy az elmúlt évszázadok szakadásai és egymás elleni küzdelmei ellenére sokkal, de sokkal több az, ami minket, Isten földi egyházait Krisztussal és egymással összeköt, mint az, ami eddig elválasztott, és részben ma is elválaszt egymástól. Egy az Urunk, Megváltónk és Szabadítónk, aki utolsó főpapi imádságában is az övéi, követői legteljesebb egy-

Hosszú felsorolásunkat mindarról, amiben már egyek vagyunk, szeretném most kiegészíteni. Az idei ökumenikus imahét kezdetén hazánkban újabb kapcsolat indult el a *Közös nyilatkozat* két aláíró egyháza között. Első alkalommal hangzott el *evangélikus-római katolikus teológiai párbeszéd* új, közös utunkról és feladatainkról a Magyar Katolikus Rádió „magas”, százszázalékos szószékéről az imahét megnyitó vasárnapjának délutánján. Résztvevői voltak: Szikora József, a katolikus rádió szerkesztője, akitől ennek a dialógusnak a gondolata származott, továbbá dr. Dolhai Lajos dogmatikaprofesszor, az Egri Érseki Papnevelő Intézet dékánja és jómagam, egy evangélikus rendszeres teológus, volt győri bencés diák, aki már hatvan évvel ezelőtt megismerhettem – nyolc éven át – a győri-pannonhalmi bencések ökumenikus lelkületét. Dolhai professzor – mint a műsorban elmondta – viszont dogmatikai doktori értekezése megírásakor, évtizedekkel ezelőtt, az akkori Evangélikus Teológiai Akadémia könyvtárában, előadási jegyzeteimben „találkoztam először velem”. Ezért is figyelt fel az *Evangélikus dogmatika* későbbi két kötetére, és írt róluk értékelő ismertést a *Vigília*, a vezető katolikus teológiai folyóirat hasábjain. Szikora Józseffel pedig későbbi genfi szolgálatom alatt, a családjaik közti kapcsolatok révén kerültem baráti közelségbe.

A csaknem egyórás, a katolikus rádió szép és

Imaheti (f

GAZDAG ZSUZSANNA

A modern technika vívmányainak (fax, telefon, internet) köszönhetően úgy tűnt, könnyű lesz megoldanom a feladatot, és az ökumenikus imahét elteltével minden különösebb nehézség nélkül többé-kevésbé teljes körű képet nyújthatok erről a fontos év eleji eseményről. A telefonkészülék mellett – korunk gyermekként – a világhálónak szavaztam bizalmat. Különösen is nagy reményeket fűztem az egyházi levelezőlistára küldött „körkérdéshez”, nyugodtan vártam hát a hétfői lapzártást. Ám elektronikus postaládámban január 24-én délelőtt csak néhány levél árválkodott...

Előfordulhat, hogy a „kimerültség” vagy az időhiány volt az oka annak, hogy gyülekezeteink lelkészei közül oly kevesen ültek le a számítógép képernyője elé, hogy pár sorban összegezzék gondolataikat. Netán hazánkban az ökumené és a felekezetek közötti együttműködés olyannyira zavartalan, hogy már nincs is mit írni róla? Vagy akadnak ugyan elmentések az egyes felekezetek között, de erről inkább nem kellene beszélni?...

További tűnődés helyett hadd osszam meg olvasóinkkal néhány gyülekezetünk pásztorának tapasztalatait, benyomásait az idei ökumenikus imahéttel kapcsolatban, e helyütt is megköszönve azok fáradozását, akik időt szakítottak arra, hogy írjanak, vagy telefonon válaszoljanak a kérdéseimre.

A felsorolásban a kispesti gyülekezet áll az első helyen. Itt nemcsak az ökumenikus imahetet, de azt megelőzően az Aliánsz-imahetet is megtartották. „Azért tesszük ezt – mondta Széll Bulcsú, a közösség lelkipásztora –, mert azt szeretnénk, ha még nagyobb hangsúly esne az imádságra. A záró istentiszteleten jelen voltak a héten szolgáló lelki-

pásztorok. Mindegyikük szót a néhány szót az imahét központi mondanivalójáról.”

Sajóházán mindössze 186 „egyházfenntartó” evangélikus van, ők lelkesen vettek részt az imahét eseményein – mondta el Balázs Tibor lelkész, hozzáfűzve, hogy szeretettel látták vendégül egymást a katolikus, a református és az evangélikus gyülekezet tagjai.

„A pusztaföldvár–nagybányai gyülekezetben is szeretet és egyetértés van a keresztény felekezetek között, nemcsak az imahét során, de az egész esztendőben” – hangsúlyozta Lászlóné Házi Magdolna lelkész. „A hagyományok szerint Nagybányán az imahét nyitó, illetve záró vasárnap alkalmával, amit vagy evangélikus, vagy a református templomban tartunk. A katolikus hívek is örömmel jönnek ezekre az istentiszteletekre.”

Gyulán az idén is mind a négy közösség (a római katolikus, a református, az evangélikus és a baptista) együtt tartotta az imahetet – tudtuk meg Jakab Béla evangélikus lelkésztől. „Az imahét nyolc napjából mindegyik felekezet két estét kapott. Ugyanakkor csak egyetlen helyszínen, a református gyülekezet fűthető nagytermében tartottuk az alkalmakat. A látogatottság 150–300 körüli volt, a »csúcspont« természetesen a záróalkalom jelentette. A hétközi alkalmak – amelyeket a gyülekezetek kórusainak vagy éppen a közös ökumenikus kórusnak a műsora gazdagított – az esti liturgia szerint zajlottak. Akiket a Lélek arra indított, azok hangosan imádkoztak, ezt legtöbbször baptista testvéreink tették meg” – mondta a lelkész.

Kollár Zsolt lelkész elmondta, hogy szolgálati helyén, a Nógrád megyei Kétbodonyban nagy szerepe van a tradíciónak. Az ökumenikus imahétnek viszont még nincs hagyománya, ezért „csak” egy ökumenikus istentisztelet

volt a faluban, de erre a falu katolikus híveit is szeretettel várták. Az elmondottak kapcsán azt is megemlítette, hogy az ökumené szép példája a romhányi evangélikus és református gyülekezet közötti kapcsolat: itt a hívek kölcsönösen látogatják a másik fél istentiszteleteit is.

A dombóvári gyülekezetben a saját identitás megőrzésére, ugyanakkor a más felekezetek testvéri elfogadására egyaránt súlyt fektettek. A helyi evangélikus lelkész, Aradi András ezt a „majdnem közös” úrvacsoravétel példájával támasztotta alá. „Idén először január 22-én, szombaton az evangélikus templomban a protestánsok vettek úrvacsorát, másnap pedig a katolikus templomban ki-ki a misén áldozhatott. Ily módon is szeretnénk volna kifejezni, hogy egyek vagyunk Krisztusban.”

Mintegy „zárszóként” álljanak itt Szabó Vilmos zalaegerszegi lelkész személyes hangú sorai: „Számomra a legnagyobb életményt az jelentette, hogy jobban megismertük egymást. Már az előkészületeknél is felszabadultan rákérdeztünk, hogy ez vagy az miért úgy szokás egyik vagy másik közösségben. Ezzel sok félreértést lehetett kiküszöbölni. Az estét fehér asztalok melletti kötetlen beszélgetések követték. A hét során egyrészt egyre közelebb kerültünk egymáshoz, másrészt kiderült, hogy a látszat ellenére mégiscsak egy gyökérből táplálkozunk. A beszélgetések során arra is fény derült, hogy a történelem folyamán az egyház fájának ágai annyira elágaztak, hogy ezeket a különbözőségeket itt a földön nem lehet kiegyenlíteni, csak elhordozni tudjuk őket. Ezek a dogmatikai különbségek azonban közös gyökérből, Krisztusból táplálkoznak, és nála találkoznak, ahol már nem lesznek dogmák. Jó volt átélni az egységet az összemoshatatlan különbözőségekből.”

Egy ökumené iránt elkötelezett plébános

► Mosonmagyaróváron a hét mindegyik estjén összegyűltek közös imára a katolikus, református és evangélikus hívek. Az evangélikus templomban Butsy Lajos mosoni plébános szolgált igehirdetéssel, aki mélyen elkötelezett a történelmi keresztény egyházak egységétörekvése mellett.

– Nem is gondolkoztam soha másként, csak ökumenikusnak, hiszen életem protestáns háttérrel indult – mondta a plébános. – Édesapám református volt, aki később katolizált. Édesapám testvére, Butsy Kálmán azonban református lelkészként szolgált először a Tiszafüredhez közeli Egyek községben, majd később Békéscsabán. Gyermekkoromban, amikor meglátogattuk lelkész nagybátyámat, természetes volt, hogy elmentünk az istentiszteletre is. Igaz, akkor erre még engedélyt kellett kérnünk plébánosunktól, de ő soha nem tiltotta ezt, csak annyit kért, hogy a katolikus misék látogatását se hanyagoljam el.

A más felekezetek iránti nyitottságomat tovább erősítette az, hogy 1977 óta tagja vagyok a

Bokor bázisközösségnek. Itt pedig nagyon nyitott szellemiség uralkodik. Tiszteljük mások meggyőződését, gondolkodását. Meghallgatjuk, és megpróbáljuk megérteni, elfogadni mások véleményét. Ebbe a gondolkodás-módba tökéletesen beleférek az ökumenikus elkötelezettség is.

Nem csoda tehát, hogy amikor szolgálati helyeimet elfoglaltam, mindig kerestem a kapcsolatot az ökumenikus elkötelezettség is. Különösen jól éreztem magamat Nagyigmándon, ahol még szerettelek a református kollégámmal. Ez a testvéri kapcsolat határozottan jót tett a hívek harmonikus kapcsolatának is.

Amikor négy éve Mosonmagyaróvárra kerültem, azonnal bekapcsolódtam az ökumeni-

kus imahét alkalmába, amelyeken azóta is örömmel veszek részt. Különösen ez az idei sorozat adott nekem sokat, hiszen az imahétnek az *Első korinthusi levélből* való alapigéje gazdag üzenetet hordoz. Öröm volt készülni az idei igehirdetésemre, mert az alapige mellett olvasható többi napi igé is elgondolkodtató. Szinte a bőség zavarával küszködtem, amikor a napi igék üzenetét igyekeztem megfogalmazni.

Az egyik istentisztelet után a templom előtt állva hallottam meg egy katolikus hívem véleményét, aki azt mondta ismerősnek, milyen kár, hogy évente csak egy alkalommal van ökumenikus imahét. Igazat adtam neki, mert nekem is az a véleményem, kár, hogy évente csak egyszer találkozunk hivatalosan ebben a formában. El tudnám képzelni, hogy talán pünkösdi táján egy hasonló közös sorozatot tartunk protestáns testvéreinkkel. Jó lenne ez a hívek és a lelkészek szempontjából egyaránt.

KISS MIKLÓS

Christian Krause püspök, a Lutheránus Világövetség elnöke és Edward Idris Cassidy bíboros, a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács elnöke 1999. október 31-én Augsburgban aláírja a megígazulás tanításáról szóló evangélikus-római katolikus *Közös nyilatkozatot*

ségéért imádkozik (Jn 17). Közös kincsünk a teljes Szentírás igéi üzenete, a törvény és az evangélium. Közös az Úrtól tanult imádságunk mennyei Atyánkhoz. Egyek vagyunk a keresztiség szentsége által. Egyek vagyunk feltámadt Urunkkal az Úr szent asztalánál, még ha jelenleg még fájdalmas módon ott egymással nem is vagyunk közösségben. Összekötnek egymással közös istentiszteleteink, imádságaink és egyházi énekeink. Együtt munkálódunk a segítő szeretet feladataiban mai világunkban.

A több mint harminc éve tartó, nemzetközi római katolikus–evangélikus teológiai párbeszédet ideiglenesen lezáró *Közös nyilatkozat* a második évezred végén kinyilvánítja: „...az aláíró evangélikus egyházak és a római katolikus egyház e párbeszéd alapján most már képes kifejezni az Isten kegyelméből, Krisztusba vetett hit általi megígazulásunk közös értelmezését. Nem tartalmaz mindent, amit egyházaink tanítanak a megígazulásról. Magában foglalja azonban a konszenzust (egyetértést) a megígazulás alapigazságáiban...” (A *Közös nyilatkozat* katolikus–evangélikus közös kiadása, 2000, 8–9. o.)

DR. NAGY GYULA

(Él)körkép

Ahol negyven-ötven kilométeres körzetben csupán egy evangélikus lelkész szolgál, ott az imahéten sok településen várták e szolgálattevőt. Kis János lelkész Kecskemét belvárosában és Katona-telepen, valamint Bugacon, Izsákon, Ágasegyháza, Helvécián, Orgoványban, Nagykőrösön és Kerekegyháza szolgált az elmúlt tíz napban.

Az imahét különlegességét az alkalmak sokszínűsége adta. Ez alapvetően összefüggött az adott helyen választott istentiszteleti formával. Katolikus templomban általában nagyobb hangsúlyt kapott az ökumenikus liturgia, amelyben gimnazista fiatalok is közreműködtek a hálaadó litánia és imádságok felolvasásával. Református és baptista imaházban szabadabb volt a rend, sőt az egyik településen a művelődési ház adott otthont az imaheti evangélizációnak.

A közös igehallgatás mellett nagy áldást jelentett az imaközösség: az, hogy a jelenlévők nem csupán passzív befogadók voltak, hanem a Lélek indított hálaadásra, bűnvallásra, egyéni és gyülekezeti kérdések Isten elé tárására időseket és gyermekeket egyaránt.

Az imahéthez szorosan hozzátartozott a gyülekezetben való előzetes, közös készülődés is. Kec-

keméten, az Idősek Napközi Otthonában a szerdai irodalmi délelőtti témáját ezúttal az imahét alapigéje és az *Evangelikus Életben* megjelent magyarázatok felolvasása, megbeszélése jelentette. Ebből sokat gazdagodhatott az is, aki rendszeresen részt vett az esti alkalmakon, és az is, aki a sötétben már nem tud eljutni az istentiszteletre.

A havonkénti klubnap mottója – aktuálisan – így hangzott: „Az imahéten az imádságról”. Az igemagyarázat, elmélkedés, novella és egyéni beszámoló mellett az a játék mozgatta meg leginkább a testvéreket, amelyben a lelkész új „szerepben” szólalt meg. Kívülállóként, az utcáról betoppanó idegenként érdeklődött arról, miért kellene neki imádkoznia, és a jelenlévők szinte egymás szavába vágva számoltak be személyes tapasztalataikról; majd buzdították, és imádkozni tanították e különös „idegent”.

Az ökumenikus testvéri közösség már meglévő egyik szép példája pedig az a kéthetenkénti áhítat, amelyre Kecskemét és Ballószög egy-egy időszononban rendszeresen várnak bennünket, és amelyen soha nem kérdés az, hogy ki melyik felekezethez tartozik.

■ HULEJ ENIKŐ hatodéves lelkészjelölt

Csengőd

Az imahét záróalkalmán a helyi katolikus templomban Bábel Balázs kalocsai érsek és Gáncs Péter püspök végezte az igeszolgálatot. A háttérben Nagy Veronika evangélikus és Péntes Péter református lelkész.

Gyula

Az ökumenikus imahét zárásaként Gáncs Péter püspök prédikált a református imaházban. Képünkön a helyi baptista énekar szolgálata.

■ WISZKIDENSZY ANDRÁS felvételei

Akik nem kívánnak közösségben imádkozni velünk...

Helyi, gyülekezeti szinten sok helyütt az ökumenikus imahét jelenti az egyetlen „hivatalos” kapcsolatot a különböző felekezetekhez tartozó keresztények között. Bár erre vonatkozó felmérést nem végeztünk, ismereteink és tapasztalataink alapján kijelenthetjük, hogy mára az imahét házában legtöbb településen örömmel várt, ünnepi alkalomnak számít. Tagadhatatlan azonban, hogy minden felekezetben akadnak még olyan közösségek, amelyek „nem tartanak igényt” ennek az egyházak egységét erősítő kezdeményezésnek az áldásaira. A református egyházon belül tevékenykedő Biblia Szövetség tagjainak egy része például az év első teljes hetében rendezendő Aliánsz imahetet „tartja” megfelelőbb alkalomnak, az ökumenikus imahéten nem vesz részt.

A szövetség főtákarának, Sípós Ete Álmos református lelkésznek a véleménye szerint ennek az az elsődleges oka, hogy az ökumenikus mozgalmat – szerintük – szinkretista törekvések jellemzik, melyekkel nem értenek egyet. „A keresztényi egység alapja a Biblia, ezen keresztül kell tájékozódunk, egyéb »kiegészítésekre« nincs szükség. Az egység a Szentlélek által adatott. A Lélek által egy testté, Krisztus testévé kereszteltettünk meg (Első korinthusi levél 12. fejezet, 13. vers). Az egységet is a Lélek munkálja, nem pedig mi” – hangsúlyozta a főtákar.

A protestáns keresztényeket tömöríteni szándékozó szövetség képviselője azon véleményének adott hangot, hogy a keresztényi egység szempontjából komoly problémát jelent a római katolikus egyház hozzáállása. Példának okáért az, hogy napjainkban is megjelenhetnek olyan vatikáni dokumentumok, mint a *Dominus Jesus* (DJ) vagy az *Ecclesia de Eucharistia* (EE). Mivel ez utóbbi szerint az egyház egysége feltétlenül megköveteli a hitvallás, a szentségek és az egyházkormányzat teljes egységét, illetőleg azon az állásponton van, hogy lehetetlen együtt ünnepelni az úrvacsorát mindaddig, amíg e kötelek teljesen helyre nem állnak, Sípós Ete Álmos úgy érzi, hogy a római katolikus egyház nem hajlandó kompromisszumokat kötni. Szerinte a protestánsok már így is túl sokat engedtek, szinte elvesztették saját identitásukat. A református lelkész ugyanakkor hangsúlyozta, hogy nem a Krisztust Megváltójuknak valló katolikus emberekkel van problémájuk, hanem a római egyház tanrendjével. Ennek fényében nem tekintik egyháztörténeti mérföldkönek a megigazolásról szóló, evangélikus-katolikus Közös nyilatkozatot sem. A dokumentumnak – meglátásuk szerint – semmi köze sincs a lutheri megigazoláshoz, mert egy az egyben a katolikus fél felfogását tükrözi.

■ G. Zs.

Más vallásúak vagy testvérek?

▶ Ezt a kérdést most önmagunknak tesszük fel. Kik vagyunk a római katolikusok szemében mi, protestánsok ma: más vallásúak vagy testvérek? Ha más vallásúnak mondának, úgy a kereszténység családján kívül helyeznek, vagyis a *Nostra Aetate* zsinati irat kategóriájába, az egyistenhívő vallások közé (a judaizmus, az iszlám sorába). Roszszabb esetben – az említett dokumentum szerint – a többistenhívő vallások közé. Alapvető tévedés ez a fajta besorolás, hiszen a II. vatikáni zsinati irat között az ökumenizmusról szóló (*Unitatis Redintegratio*) dekrétum testvérnek nevez bennünket.

A testvér szó azt jelenti, hogy ugyanannak a családnak a tagjai vagyunk, hogy egy Atyánk van, és az elsőszülött Fiú testvérei lettünk, Jézus Krisztus közösségébe tartozunk. Ezen a családi kapcsolaton még az sem változtat, ha véleménykülönbségeink vannak, ahogyan egy családban is előfordul, hogy a testvérek nem szükségképpen értenek mindenben egyet. Ez a helyzetünk a valóságban a Krisztus-hívők nagy családján belül.

Mostanában sajnos gyakran fordul elő, hogy az „egyedül üdvözítő római katolikus egyház” rólunk, nem római keresztényekről úgy nyilatkozik, hogy mi más vallásúak vagyunk. A médiában, színpadon, a közbeszédben, temetesen hallunk ilyen megnyilatkozást. Így már nem családtagok vagyunk, hanem idegenek lettünk az ő szemükben. Ez pedig tévedés. Ez az osztályozás már felsejlett a két ökumenikus direktóriumban (I–II.) és a *Dominus Jesus* című irat megjelenésekor is, amely protestáns körökben elég nagy felháborodást keltett Európa- és világszerte. Ez utóbbi irat *diszkriminációt* érzékeltetett, kirekesztette a protestáns egyházakat az egyház meghatározásából. Ismerjük ugyan, hogy az irat eredetileg a dél-amerikai és indiai egyházi helyzetre célozott, és a vallási keveredéstől óvott (szinkretizmus), de mondanivalója Európában csattant.

Megfigyelhetjük, hogy a 2000. évi kettős jubileum idején egy erős, öntudatos, csak saját magát elfogadó katolikus egyházi felfogás terjedt el Magyarországon, és a protestantizmus mellékvágányra került. A legutóbbi hónapokban pedig a Vatikán és a Magyar Köztársaság közötti feszültség következtében fókuszba került a római katolikus egyház, és mind az állam, mind a római fél részéről az egyház szinte csak a római egyházat jelentette. Ez a kizárólagosság a 2004-es berlini Kirchentagon is jelentkezett az intercommunio (közös úrvacsoravétel) kizárásával. Sőt tudunk olyan római egyházi fegyelmi eljárásokról is, amelyekben a nyitott gondolkodású római katolikus lelkész fegyelmi büntetést kapott a tilalom áthágásáért. Ez a kirekesztés még fokozódott, amikor egy többször közvetített tévéadásban egy ismert színművész temetési szertartásán is elhangzott. Az eucharisztia (úrvacsora) rádióadásban hallható és vezércikkben (*Új Ember*) olvasható értelmezése vitathatatlanul kirekeszti mindazokat, akik nem vallják a teljes római hitfelfogást, és az eucharisziát az ökumenizmus végállomásának tekintik; pedig a mi értelmezésünk szerint az úrvacsora nincs feltételhez kötve, hanem éppen közösséget teremtő esemény. Az eucharisztia évében ez állandó elhatárolóást jelent, és egyúttal a jövőre nézve is megszünteti a közös úrvacsorázás reményét. Mindez azt sugallja, hogy nem vagyunk testvérek, hanem csupán más vallásúak.

Érezhető volt ez az elmúlt napokban is, több imaheti ökumenikus alkalmon. Megtörténhetett, hogy az imahéten egy központi, belvárosi templomban nem jutott lehetőség az imahét keretében a közös ökumenikus istentiszteletre, sem a római katolikus, sem az ortodox templomban. Ilyen helyzetben gyógyító olaj sebeinkre, amikor a január 19-i rádiós félórán mind dr. Papp Tamás, a szerkesztő, mind dr. Nemeshegyi Péter S. J. testvéreknek nevezett bennünket.

Hadd fűzzek néhány szubjektív megjegyzést a témához.

Az imahetet záró budapesti ifjúsági istentisztelet résztvevői a Magyar Szentek templomában, kezükben a keresztény egységet szimbolizáló színes szalaggal

Fáj, nagyon fáj ez az új titulus és római testvéreink értékelése. Még a teközlő fiakról szóló jézusi példázat is eszembe jut, amelyben az idősebbik fiú megtagadja a testvérel való közösséget, és az édesapának kell figyelmeztetnie arra, hogy örülnie kellene: együtt van a család, hiszen a testvér is megérkezett.

A magam részéről tudatosan ezután is – mint eddig mindig – Krisztusban testvéreimnek szólítom római klerikus és laikus testvéreimet. Ezt tettem külföldön és belföldön egyaránt az utóbbi ötven évben. Külföldön istentisztelet keretében így szólítottam Sigtunában (Svédország) vagy Lantanában (USA), Paderbornban (Németország) vagy a római Picpus kolostor kápolnájában római katolikus testvéreimet. Genfben és a Vatikánban természetesen sohasem tiltakoztak ez ellen.

Fel kell sorolnom néhány magyarországi római katolikus szolgálatom helyét is. „Krisztusban szeretett Testvéreim!” – mondandómat így kezdtem az esztergomi egyházmegyei zsinaton; a budapesti Szent Ignác-kollégiumban; a római katolikus teológián laikusképzőn; Pannonhalmán, Miskolcon, Szombathelyen, Győrben, Szekszárdon és Fótton; Újpesten és Erzsébetvárosban, apácák között; a Szent Benedek Tanulmányi Házban; Kelenföldön; a budai ferenceseknél (Pasaréten); jezsuitáknál, cisztercieknél, Érden apácaotthonban; az Ut Unum Női Szerzetesközösségben; egyházmegyei papi gyűléseken; Fokolare közösségekben; Háló-konferencián; ciszterci gimnáziumban; Pax Romana-konferencián, sőt temetési szertartáson Békés Gellért, Gaizler Gyula, Ulrich Zoltán koporsója mellett. Voltam Máriapócsban, és voltam Kalocsán, Szegeden, Szentesen, Hatvanban és Vácott, de sehol sem tiltakoztak ez ellen. Leveleket is „Krisztusban Testvérem!” megszólítással kaptam a bencések főapátjától, az egri és a kalocsai érsektől, a bíboros érsektől; piaristáktól, a budapesti központi teológia tanáraitól – és örültem, hogy természetesen testvéreimnek tartanak a levélírók.

A II. vatikáni zsinat után évekig hangsúlyoztuk, hogy több az, ami összeköt, mint ami szétválaszt bennünket. Ugyanaz az Istenünk, akiben hiszünk: Atya, Fiú, Szentlélek; ugyanaz a Szentírásunk (I. Közös nyilatkozat, 39. pont); ugyanaz a morális magatartásunk a Tízparancsolt törvénye és a szeretet új parancsolata szerint; egyformán tudunk különbséget tenni jó és rossz között. A bűnbocsánat lehetőségét és az örök élet reménységét hirdettük. Egyháztörténetünk első ezeröttszáz éve közös. Az egyházatyákat és az első évezred zsinatait egyaránt elfogadjuk, közösen valljuk a *Credót* és a *Nicenumot*. Több közös énekünk és imádságunk van – „ugyanabban a csónakban evezünk” ma a világ háborgó tengerén.

Az 1967 után megindult dialógusok egye csúcspontjára jutott a Közös nyilatkozat recepciójával (1999), és e nyilatkozat szövege, háttérmagyarázata közös kiadásban jelent meg Magyarországon is. A 2001-es *Charta Oecumenicát* (Basel, Graz és Strassbourg eredményeként) Magyarországon is aláírták ünnepélyes keretek között a MEÖT központjában, ez pedig közös cselekvésre sarkall ma is.

A II. vatikáni zsinat két évvel ezelőtt megjelent dokumentumaihoz az új előszavak egyikét közösen írtuk Kránitz professzor úrral. A római katolikus sajtóban rendszeresen publikálhatok. Miért nem vagyok hát testvér? Miért nem tartozom ugyanahhoz a családnak? A híres római katolikus professzor, Karl Rahner szerint a rómaiaknak és az evangélikusoknak úgy kell élniük, hogy a másakra is figyelnek, a másik sorsává lettek, a másik egyház mint tövis adatott számukra a reformáció korától, és ez nem vétetik el, mint Pál apostol életéből 2Kor 12,7 szerint az a bizonyos tövis. Lehet, hogy a hasonlat itt sántít, de a másik állandó jelenlétét próbálja bemutatni.

Nem egyszerűen a magyar protestantizmus évszázadokon keresztül hangoztatott sérelmeit, az úgynevezett gravámenek felsorolását folytattam, hanem a mi időnkben a hiteles közös tanúságtétel érdekében szoltam, hogy ezentúl is testvéreként tegyünk bizonyosságot közös Urunkról. Hogy hihessen a világ...

■ ID. HAFENSCHER KÁROLY

Lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolával és a Károli Gáspár Református Egyetem TFK Diakóniai Intézetével együtt 2005 szeptemberétől

akkreditált lelkigondozó szakirányú továbbképzést hirdet

szociális és családsegítő, ifjúsági és sport, valamint kórházi lelkigondozó szakágakban.

A felvétel kritériumai: főiskolai vagy egyetemi hitéleti (teológusi, hittanári, vallásstanári stb.) végzettség, egyházi ajánlás és személyes alkalmasság.

A képzés időtartama 6 félév, 850 óra (havonta két nap húszórás blokkokban: szerda 9.30-tól csütörtök 16.30-ig), valamint (részben nyári) intenzív hetek keretében.

Költségtérítés: 100 000 Ft/félév (évente maximum az infláció mértékével növekszik), továbbá az intenzív hetek ellátási költségei (étkezés, szállás). A tandíjbe-fizetésről igazolás kérhető, mely a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott kedvezmény igénybevételére jogosít. Költségtámogatásra az azt igénylőknek pályázati lehetőséget igyekezünk biztosítani.

A képzés célja: a lelkigondozók társadalomtudományi továbbképzése, saját mentálhigiénéjük megerősítése és a kapcsolatteremtéshez szükséges készségek fejlesztése. A résztvevők az elméleti és gyakorlati stúdiumokon segítséget kapnak ahhoz, hogy jobban felismerjék és megértsék a segítségre szoruló emberek és csoportok problémáit, segíteni tudják őket lelki fejlődésük útján és döntéseik meghozatalában, támogassák őket erőforrásaik megtalálásában, valamint felkészültebben lássák el a választott szakági specializáció területein végezhető közösségi vagy egyéni lelkigondozói feladatokat.

A felvételi eljárás lényege nem a lexikális tudás mérése, hanem a felvételhez szükséges attitűdök vizsgálata, mivel a képzés célja az, hogy a hallgató fejlődjön segítőt foglalkozásának gyakorlásában, és hozzájáruljon a csoportmunkához.

A jelentkezés az SE Mentálhigiéné Intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik, a felvételi eljárás normál díja február 15-ig 5000 Ft, utána 6000 Ft-ra emelkedik a jelentkezések lezárásáig.

Jelentkezési lap igényelhető személyesen munkaidőben: 1085 Budapest, Üllői út 22., 1. em.; postán: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Bp. Postafiók 91; e-mailben: mental@mental.usn.hu vagy telefonon: 1/266-1022.

A felvételi vizsgát a jelentkezés sorrendjében blokkosítva tartjuk meg. A felvételi eredményekről 2005. június 10-ig tájékoztatjuk a felvételizőket.

A képzésről bővebb információt ad: Török Gábor és dr. Mídling Andrea (Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet: 1/266-1022); dr. Fruttus István Levente (Károli Gáspár Református Egyetem TFK: 53/351-393); Varga Kapisztrán (Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola: 32/370-076).

Várjuk érdeklődését, és kérjük, lehetőleg minél hamarabb jelezze jelentkezési szándékát, hogy elküldhessük a jelentkezési lapot.

„Telelés” Balatonszárszón 2005. február 11. és 13. között

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon szeretettel várja mindazokat, akik szívesen eltöltenének egy nyugodt, csendes, a tél szépségeiben gazdag hétvégét a Balaton partján. Reménység szerint addig befagy a tó, és lehetőség lesz kocsolyázásra is.

A hétvégi pihenésre február 11-én, pénteken a délutáni órákban várjuk a vendégeket. Péntek vacsorától vasárnap ebédig teljes ellátást nyújtunk a jelentkezőknek, ami felnőtteknek összesen 5300 forintba, 14 év alatti gyermekeknek 3000 forintba kerül (3 év alatt ingyenes).

A jelentkezéseket február 6-ig várjuk a 20/824-3143-as telefonszámon.

Nyralás Balatonszárszón

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon mostantól fogadja a nyári szezonra való jelentkezéseket. Március 31-ig kizárólag lelkészek és lelkészcsaládok jelentkezését várjuk. (Családtagnak a házastársat és a szülőkkel egy háztartásban élő gyermekeiket tekintjük.)

Április 1-jétől május 31-ig várjuk az egyházi alkalmazottak jelentkezését.

A jelentkezőket turnusokban tudjuk fogadni. A turnusok egy-, illetve kéthetesek lehetnek, mindig vasárnap vacsorával kezdődnek és következő vasárnap ebédrel érnek véget.

Jelenlegi áraink:

Lelkészek (és családtagjaik)

Felnőtt: 2000 Ft/fő/nap + 300 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó

Gyermekek (14 éves korig): 1000 Ft/fő/nap

Egyházi alkalmazottak (és családtagjaik)

Felnőtt: 3000 Ft/fő/nap + 300 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó

Gyermekek: 1500 Ft/fő/nap

Az árak teljes ellátást tartalmaznak. (Az árak esetleges emeléséről a márciusi igazgatótanácsi ülésen születik döntés.)

Jelentkezni írásban, kitöltött formanyomtatványon lehet. A nyomtatványt az első telefonos időpont-egyeztetés után küldi el az intézmény a jelentkezőnek e-mailben, faxon vagy postai úton. Az intézmény várja a telefonos jelentkezéseket a 20/824-3143-as, valamint a 84/563-950-es telefonszámon.

Konferencia Balatonszárszón

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon szeretettel fogadja egyházunk konferenciáit, összejöveteleit. A tavaszi, őszi és téli hónapok teljes nyugalmat biztosítanak minden vendégünk számára. Várjuk gyülekezeti, egyházmegyei, ifjúsági, gyermek-, iskolai és diakóniai csoportok jelentkezését.

Konferenciadíj (30 fős csoport esetén) 2500 Ft/fő/nap + 150 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó.

Kisebbségi létszámú csoport esetén az ár arányosan emelkedik.

Az ár tartalmazza a szállást (reggeli, ebéd, vacsora, szállás). Időpont-egyeztetés Végf. Szabolcs megbízott intézményvezetőnél lehetséges a 84/563-950-es, illetve a 20/824-3143-as telefonszámon.

Dr. Fabiny Tibor egyháztörténész várja olyan egykori és mai egyházi tisztségviselőket (lelkészek, felügyelők, presbíterek, kántorok, gondnokok stb.) vagy egyéb egyháztagok jelentkezését, akik az 1944/1945-ben üldözött zsidóság mentésében részt vettek. Cím: Evangélikus Országos Múzeum / Dr. Fabiny, 1052 Budapest, Deák tér 4.

Hatvan év

► **A kerek évfordulóknak mindig erősebb a felszólító jellegük. Január 18-án volt a budapesti gettó felszabadulásának hatvanadik évfordulója. A Dohány utcai zsinagógában tartott megemlékezésen a politikai elit – a kormány és az ellenzék – a legmagasabb szinten képviseltette magát, és hasonlóképpen tettek a keresztény egyházak, valamint a közélet szereplői is.**

A Vígszínház háziszínpadán Kulka János adta elő Visky András – Kertész Imre Kaddis a meg nem született gyermekért című regényéből írt – monodramáját. Bemutatásra kész a Nobel-díjas író Sorstalanság című művéből készült film. A rendező, Kolta Lajos azt nyilatkozta a Magyar Televízióban, hogy még nem beszélte ki a magyar társadalom a holokausztot, ezt abból is látja, hogy a film szereplői mások lettek, belső változást éltek át a forgatás során. „Az utolsó esély” elnevezésű izraeli program keretében budapesti információ alapján kezdeményeznek eljárást egy Ausztráliában élő, nyolcvanhat éves egykori magyar katonatiszt ellen. A vád szerint a tiszt 1944 októberében Budapesten részt vett egy tizenhét éves zsidó fiú megkínzásában és meggyilkolásában.

A Kút Alapítvány által működtetett pszichoterápiás ambulancia forgalma igen jelentős. Az évek óta működő pszichológiai rendelésen a holokauszt áldozatainak és túlélőinek leszármazottait

várják. Tapasztalat szerint a második és immár a harmadik nemzedék lelkében is erős a nyoma az elődök által átélte szörnyűségeknek, akár téma volt ez a családban, akár az elhallgatás volt a jellemző.

Szomorúan büszkélkedünk Éliás József és Sztelho Gábor szolgálataival, a protestáns lelkészekkel, akik hatvan évvel ezelőtt életük, biztonságuk kockáztatásával, nagy tehetséggel és erővel sok száz üldözöttet mentettek meg.

Kevesen ismerik Arthur Millernek, a nagy amerikai drámaírónak a – valamikor a huszadik században megfogalmazott – mondatát: „Évszázadokra lesz szüksége az emberiségnek ahhoz, hogy képes legyen valóban szembesülni a holokausztal és tovább élni, feldolgozva a történelemnek ezt a semmi máshoz nem hasonlítható borzalmát.” Nem lenne tisztességes azt állítani, hogy hiába demonstrál, hajt fejet a politikai elit, a tudósok, az újságírók, az írástudók, hogy hiába gyakorolnak öszinte bűnbánatot az egyházak. Mindez feltétlenül jelentős, de nem változtat Arthur Miller látnoki gondolatán.

Hatvan év nem igazán történelmi távlat. Még élnek bűnösök és áldozatok, és sokan életben vannak a néma cinkosok közül is. Még – eltekintve az ünnepi nagy pillanatoktól – a háritás és az egyéb tragédiák említése a jellemző. Magam is kaptam szívszorító levelet feleségemtől és édesanyjától. Az előbbinek a férjét, az utóbbinak a fiát gyilkolta meg 1945-ben a „felszabadító” önkény. Szokásos dolog a 20. század két diktatúrájának – a ná-

cizmusnak és a bolsevizmusnak – a rémtetteit együtt emlegetni, összemosni, Auschwitz hallatán rögtön a gulágot és a 20. század számos, a magyarokat sújtó igaztalanságát, nyomorúságát említeni. Azután a balkáni háborút, Koszovót, a megerőszkolt apácákat, szenvedő bonyakokat...

Jól látta Arthur Miller: évszázadokra lesz szükség ahhoz, hogy valóban képesek legyünk szembesülni Auschwitz egyedülvalóságával, Isten választott népe kiirtásának kísérletével. Ma ez még képtelenség bármelyik oldalról közelítve is. Mert mindenki élni akar.

Kulka János sorolja fel az említett darabban a rémségek állomásait, többek között a Don-kanyartól a gulágig és az 1956-ot követő megtorlásig, így fejezve be a leltárt: „Auschwitz überolhatatlan.” Ma ez a legtovább, ameddig el lehet jutni, a további mélységekhez évszázadokra van szükség.

Négy évvel ezelőtt Pannonhalmán Várszegi Asztrik főapát rendezett a Pax Romana bevonásával soakonferenciát. A következő évben a zsidó felekezet a Scheiber Sándor Gimnáziumban, majd a református egyház Debrecenben vállalta a rendezést. Az idén áprilisban az evangélikus egyház rendezi, mi rendezük a következőt, természetesen ezúttal is a testvéregyházakkal együtt. Alázattal közelítve a titokhoz, bízza Isten irgalmában, arra törekedve, hogy egy szerény lépést megtegyünk az évszázados úton.

■ FRENKL RÓBERT

Sztelho Gábor, a gyermekmentő

► **Hatvan éve annak, hogy Sztelho Gábor evangélikus lelkész 1944–45-ben, a nyilas terror és a főváros ostroma alatt árvaházaiban ezerhatszáz zsidó gyermek és négyszáz felnőtt életét mentette meg. Tavaly május 28-án volt halálának 30. évfordulója, nevét emléktáblán olvashatjuk. Ki volt ez az ember, aki 32 gyermekotthont irányított, és akinek annyian olyan sokat köszönhetnek?**

A soproni evangélikus teológia elvégzése után az európai szociális intézményeket tanulmányozta, majd finn tapasztalatok nyomán kiépítette a népfőiskolák rendszerét. A nagytarcsai népfőiskolára gyakran meghívott népi írókat előadásokat tartani; Kodolányi János, Veres Péter, Erdei Ferenc és Mórícz Zsigmond is a vendégek voltak. Nem politizált, de sürgette a földreformot. Ekkor került először konfliktusba Endre Lászlóval, az akkori gödöllői főszolgabíróval, későbbi főispánnal, majd deportáló államtitkárral, aki 1944 decemberében két elfogott kisgyermekkel üzent neki: „Mondjátok meg annak a lutheránus papnak, hogy jól ismerem. Hagyjon fel a zsidók mentésével, mert szétöröm rajta a lovaglóstoromat.”

A német megszállás után a Szent Rókus Kórház öngyilkosokkal foglalkozó osztályán volt lelkész, és az üldözés elől a halálba menekülő, családjukat vesztett emberek látványa megérlelte benne a segítség és tenni akarás vágyát. Erre jó lehetősége nyílt a Jó Pásztor Protestáns Alapítvány élére történő kinevezésével. Felvette a kapcsolatot Friedrich Bornnal, megszerezve a Svájci Vöröskereszt értékes támogatását.

Born megbízta a lelkészt a Svájci Vöröskereszt budapesti kirendeltsége ügynevezett „B” szekciójának a vezetésével. Így a Vöröskereszt élemezte az otthonokat, ellátva a gondozókat és a gyermekeket svájci, illetve svéd védlevelekkel.

Október 5-én nyitották meg az első otthon Sztelho Gábor nagybátyja, Haggenmacher Ottó nagyilekűen felajánlott Bérc utcai villájában. A nyilas hatalomátvétel újabb tömegeket sodort életveszélybe; ezekben a hetekben naponta két-három otthon is létesítettek. Megszaporodott munkáját Sztelho a Filler utca 44. szám alatti irodájából végezte megbízható segítőitársaival. Egyházi megbízatása olyan zsidó származású evangélikus vagy református gyermekek istápolására vonatkozott, akiknek a szüleit elhurcolták, de soha nem kérdeztek semmit a gyermekektől, és az istentiszteleteken való részvétel is teljesen önkéntes volt. Hatalmas munkával és sok leleménnyel biztosították a tűrhető ellátást, a gyerekekkel tanulnak, játszottak, színdarabokat adtak elő.

Karácsonyra már harminckét otthon működött – főleg Budán – a kapura kikapott tábla szerint „vöröskeresztes hádiárvaházaként”, de a gyerekek és a nevelők zöme hamis papírokkal bujkált. Ezt sajnos tudták a nyilasok is, ezért állandóan razziákkal zaklatták az otthonokat. Ezeket többnyire sikerült kivédeniük, bár a Vilma királyné úti otthonból elhurcoltak egy körülbelül negyvenfős csoportot. A többiek (2000-en!) túléltek az ostromot.

Persze a főlem megviselte a gyermekek lelkét. Az ő álmaikból született meg a Gaudiopolis, az Örmöváros ötlete, ahol nincs kirekesztés, és a szeretet uralkodik. Sokan látták a Fiúk városa című amerikai filmet, Sztelho pedig beszélt nekik a finnországi közösségekről, a korabeli modern

pedagógiai elképzelésekről, amelyeket a háború után megpróbált megvalósítani.

Segített a Weiszk-Mauthner család adományára: a Budakeszi úton egy 30 holdas parkban hét épületet adtak át a Pax gyermekotthonnak. Ezekben a nem és kor szerint elhelyezett, legkülönbözőbb származású gyermekekből kovacsolódtak közösségek, 1947 szeptemberében deklarálva a Gaudiopolis Ifjúsági Államot. Ekkor már nagy számban voltak közöttük elesett katonák és hadifoglyok gyermekei is. A gyermekközösságnak saját műhelyei voltak, ahol „Gapo-dollárban” fizettek; előadásokat szerveztek és látogattak, amelyeket utána megbeszéltek. Két lapjuk is volt; az egyiket Orbán Ottó, a későbbi költő, a másikat pedig Szőke György, a későbbi irodalomtörténész szerkesztette. Kiváló tanári kar gyűlt össze. Rákosi Zoltán irodalom-, Vargha Balázs rajz- és élményszerűek voltak, de itt tanított Deme László, Mályusz Elemér és más híres pedagógusok is.

1950-ben államosították a gyermekotthont. Sztelho Gábor Kőbányán lett segédlelkész, majd a diakóniai intézmény munkáját irányította, jól használva az otthonokban szerzett tapasztalatait. 1952-ben tíz otthon vett át kétszáz gondozottal, tíz év múlva tizenhét otthonban hatszáz embert gondoztak. Családja Svájcba települt, őt azonban munkája itt tartotta, csak 1962-ben ment utánuk. Svájcban még emlékeztek a háború alatti kapcsolatra. 1973-ban megkapta a Yad Vashem Intézetől a Világ Igazai kitüntetést, amelyen ez a szép Tal mud-idézet olvasható: „Aki egy életet megment, az egész világot megmenti.” Sztelho Gábor ezrek életét mentette meg, és tette nevelésével szebbé, értékesebbé...

■ RÓBERT PÉTER

Hány Bibliát „használ el” élete során egy keresztény?

A kérdés azért jutott az eszembe, mert kezembe került az első Bibliám. Az első, amelyet olyan forró szeretettel forgattam, amelyből először olvastam Isten kiválasztott népéről, Jézus Krisztus csodáiról és tanításáról, keresztaláláról és megváltásáról – és mindezt csak néhány évvel ezelőtt. Ajándék, ha az ember felnőtt fejjel lesz keresztény, és első Szentírását már viszonylag érett gondolkodással olvashatja.

Ezt a Bibliát azért cseréltem újra, mert első buzgóságomban színes tollakkal aláhúzógtam a leglényegesebbnek vélt mondatokat, nagyon sok bejegyzést írtam bele, és egy idő után zavart a „csúnya” külseje. Azt gondoltam, hogy ez illetlenség, vagy éppen képmutatásnak tűnhet. Ma már nem vennék újat csak ezért. Annál is kevésbé, mert most, hogy beleolvastam a bejegyzésekbe, csodálatos gondolatokat találtam. Valószínűleg egy-egy igehirdeteskör írtam bele (mindig viszek a templomba írást, hogy kövessem az igehirdetési szakaszt, szerintem mindenkinek így kellene tennie), vagy bibliakörök, ifjúsági órák alkalmain, vagy az otthoni csendességben.

Az újszülöttnak minden vicc új – szokták mondogatni. Egy újjászületett) kereszténynek Isten minden melengető szava, Jézus minden megismert jellemvonása, az apostolok bátorítása olyan sokat jelent! Mint a szívacs gyűjtő, szívja magába az új látást. És mindazok számára, akik a világból jönnek – ahol még Isten nevét sem lehetett kiejteni –, a Biblia minden olvasott és megértett szava magát a szívükbe bevéső újdonság.

Ilyeneket olvastam a kéziratos bejegyzések között, például Káin és Ábel történeténél: „Őlni lehet szavakkal is vagy más módon. Ne ölj hát! ... Hol van a te testvéred? Ezt kérdezi ma is Isten tőlünk. Ne szakítsd el magadtól az embereket, felelősség van velük. Szeresd Isten, akkor eltalálsz az emberekhez is!” Emlékszem, hogy ezek a gondolatok számomra teljesen újak voltak. A leg-

több bejegyzést a *Hegyi beszéd*nél, és a *Jelenések könyvének* lapjain találtam. A kedvenc és kimeríthetetlen mélységű-szépességű részeknél.

Isten – minden bizonnyal – nagyon szereti a rongyosra olvasott Bibliákat, az ilyen Bibliák tulajdonosait. Mert ők azok, akik valóban éheznek és szomjúhozják az igazságot, amelyet Jézus önmagával azonosított. Ők azok, akik arra az útra akarnak lépni, amelyet Jézus önmagával azonosított, és soha nem akarnak letérni róla. Ők azok, akik tudják, az Élet csakis nagybetűsen értendő helyesen, ekkor jelenti az örök és boldog, a mennyei dimenziókban ránk váró létet.

FOTO: JUHÁSZ ANDRÁS

■ SZEGFŰ KATALIN

HETI ÚTRAVALÓ

Ma, ha az ő hangját halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket... (Zsid 3,15)

Hatvanad hetében az *Útmutató* reggeli igéi Isten örök beszédének az igé hallgatók közötti sorsáról szólnak, s ez nem sikertörténet. Ezért úgy készülünk a böjtre igaz megtéréssel, hogy a süketégből eljussunk az igé meghallására és a gazdag gyümölcsstermésre, megfogadva heti igénk felszólítását! A hitelenség bűn, céltévesztés és kételkedés Isten szavában! „Figyeljünk meg az ördög taktikáját. Csak a hívőket támadja. A pogányokat, hitetleneket és álkeresztényeket miért is támadná, mikor úgyszólván az övéi? De akinek igéje, hite és Szentelke van, ahhoz nincs köze” – így tanít reformátorunk. A magvető példázata igehallgató emberekről szól, de csupán a hallgatás nem elég; meg is kell érteni, és meg is kell tartani a meghallott vagy olvasott üzenetet. A gazdag termés a megélt igé áldásait jelenti Urunk szerint: „Némelyik (igemag) pedig a jó földbe (szívbe) esett, és amikor felnövekedett, százszoros termést hozott. (...) Akinek van füle a hallásra, hallja!” (Lk 8,8) Isten igéjének öt sajátossága van: élő, ható, éles, elválaszt, megítél. „Csak Isten tiszta igéjénél tartunk ki, amely azt mondja: ez helyes, ez meg helytelen” – írja Luther –, mert „neki kell majd számot adnunk” (Zsid 4,13). Ezért intette Mózes búcsúzásakor népét, mondván: „...fiatoknak pedig parancsoljátok meg, hogy tartsák meg, és teljesítsék ennek a törvénynek minden igéjét! Mert nem üres beszéd az számotokra, hanem életet jelent nektek.” (5Móz 32,46–47) Vegyük nagyon komolyan vezérigénk sürgetését ma, mert Isten is megteheti ezt: „Én azonban megkeményítem a fáraó szívét... (..) A fáraó szíve azonban kemény maradt...” (2Móz 7,3,13) Újszövetségi negatív példánkban a saját hazájában botránkoztak meg Jézus igehirdetésén, s ő „csodálkozott is hitelenségükön” (Mk 6,6). De van követendő példa is: a jó ember jó szívéből jót hoz elő, mert „aki hozzám jön, hallja beszédeimet, és azok szerint cselekszik” (Lk 6,47), életét a kőszikla Jézusra alapozza, és nem pusztul el! A mag Isten örök igéje, Jézus a testté lett Ige és a világ világossága. Ő kéri: „...higgyetek a világosságban, hogy a világosság fia legyenek! (...) ...mégsem hittek benne...” (Jn 12,36,37) Ma is aktuális Ézsaiás kérdése: „Ki hitte volna el, amit hallottunk...” a félreismert szolgáról? (Ézs 53,1) A mennyek országának titkairól példázatokban beszélt Jézus a sokaságnak. Mint a mustármagból kinőtt cserje, a kicsiny kezdetből az ige által kiteljesedik az Isten országa. A kovász itt kivételesen nem a gonoszt jelképezi, hanem a növekedést segíti, megkeleszti a kenyeret. „A világ kezdete óta rejtett dolgokat jelentek ki...” – mondja Urunk (Mt 13,35). A mi dolgunk csak az, hogy ne vessük meg az ő szavát, a Szent Biblia igéit! Nekünk – akik az ige egyházának tagjai vagyunk, nevünkben hordozzuk a jó hírt, és valljuk a reformáció felfedezését: „Egyedül a Szentírás!” – különösképp drága ajándék Isten örök evangéliuma. „Van örök kincsünk (...) / Az Isten szent igéje (...) / S nincs, aki el ne nyerhetné / E kincset: szent igédet.” (EÉ 286,1,7)

■ GARAI ANDRÁS

Országos evangélikus bábjátékversen

Kedves Lelkesek, Hitoktatók!

Negyedik alkalommal rendezzük meg az országos bábjátékversenyt március 12-én, szombaton. A jó hangulatú, kreatív képességeket és fantáziát megmozgató eseményre szeretettel várjuk csoportok jelentkezését, de nézőket is szívesen fogadunk. Komoly szakmai zsűriünk van, de e komolyság nem szigor, hanem szakképzettséget és felkészültséget jelent, amely sok-sok segítő szándékkal párosul.

Az idei versenyfeladat 1Móz 1–11-ből egy szabadon választott történet előadása saját kézzel készített bábokkal, legfeljebb 15 percnyi időtartamban.

Jelentkezési határidő: február 18., péntek.

A jelentkezni szándékozók figyelmébe ajánljuk a Bábjátékos Egyesület által szervezett templomi bábjátékos vetélkedőt is, amelyre február 19-én kerül sor. Ez egy felekezeti alkalom, s a részvétel egyetlen feltétele, hogy a gyermekek bibliai tárgyú történetet adjanak elő. Minden versenyző csoportnak szakmai segítséget nyújtanak a felkészüléshez.

Örömmel várjuk alkalmunkra a gyülekezeti, iskolai csoportokat akár nézőként, akár résztvevőként! Nevezni a jelentkezési lap kitöltésével lehet.

Mády Erzsébet gyermekreferens
Tel.: 11486-3542

JELENTKEZÉSI LAP
az országos evangélikus

Időpont: 2005. március 12.
Helyszín: Marczibányi Téri Művelődési Központ,
1022 Budapest, Marczibányi tér 5/a

A csoport neve:
Gyülekezet / iskola:
A csoport létszáma:
A vezető neve, címe és telefonszáma:
Az előadandó mű címe és időtartama:

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

Testvérféltékenység

EVÉLET LELKI SEGÉLY

► „A nagyobbik fiam tavaly szeptember óta óvodás. Kistestvére két hónappal korábban született, most nyolc hónapos, úgyhogy sok törődést igényel. Az egész család nagyon örült a kicsinek, beleértve a bátyját, Zolikát is. De mára minden megváltozott. Zolika agresszív az óvodában, sokat hisztizik, és a szobatisztaság terén is megbízhatatlanná vált. Időnként ilyeneket mond kistestvére: »Minek nekünk ez a gyerek? Vigyétek innen, nem kell!« Előfordul, hogy indulattal tele fordul felé, de az sem ritka, hogy aranyos vele, babusgatja. Férfimel sokat mondogatjuk neki, hogy ugyanúgy szeretjük őt is, mint Gáborkát, de ez nem sokat használ. Úgy szeretném, ha jó testvérek lennének! Mit tegyek?”

Kedves Aliz! Mindenekelőtt szeretném megnyugtatni, hogy mindaz, amit leír, jól ismert jelenség a lélektan számára. Nem egyedi eset tehát az, amit Önök most kénytelenek átélni. A testvérféltékenység legkínzóbban általában az első gyermeket gyötri meg, hiszen ő az, aki egyetlen gyermekként élhetett szüleivel egy meghatározott ideig. Ha vendégek jöttek, akkor is ő volt a középpontban, minden figyelem rá irányult. Ajándékokkal halmozták el, mindenki az ő kegyeiert versenyzett a családban és a szülők baráti körében egyaránt. A csecsemő érkezésével azonban minden megváltozott. Milyen szívet szorongató látvány is az, amikor a babakocsit toló édesanyja mellett tébláboló nagyobb gyereke már

tügyet sem vetnek az érdeklődő ismerősök, annyira eltelnek a csöppség látványával! Nem is lehet csodálkozni azon, hogy a figyelem középpontjából kiképzett gyermek mindenáron szeretne visszakerülni oda. Ha másként nem megy, hát úgy, hogy idegborzoló kijelentéseket tesz. De nem gondolja komolyan, hogy szabaduljanak meg Gáborkától. Ha a csöppség veszélybe kerülne, bátyja rögtön a védelmére kelne. Kedves levélíró testvérem ír arról, hogy Zolika babusgatja öcsikéjét. Ez is őszinte érzelmi megnyilvánulás. Az ambivalens érzések kisgyermekkorban nagyon erősek lehetnek a testvérek kapcsolatában. Emellett nem szabad megfeledkeznie arról sem, hogy Zolika a dackorszak időszakát éli, nem is beszélve arról, hogy nemrégiben kezdte az óvodát.

Úgy érzem, az a tény, hogy nagyobbik gyermeke két hónappal öcsikéje megszületése után óvodába került, aláásta érzelmi biztonságát. Természetes a szülőknek az a vágya, hogy gyermekeik jó testvérek legyenek, és szeressék egymást. De a szeretetet mégsem lehet kikényszeríteni! Levelében olvasom, hogy férje és Ön sokat beszélnek arról Zolikának, hogy „őt is ugyanúgy szeretik, mint Gáborkát”. Őszintén meg kell mondanom Önnek, hogy a „mondogatás” semmit sem ér. Kérem, legyen több ideje nagyobbik gyermeke számára! Elalvás előtt énekeljen neki, olvasson mesét, imádkozzanak együtt! Meglátja, hogy a testvérféltékenység csillapul, ha gyermeke megérzi, hogy ő is „egyetlenegy” az Önök számára. Jó, ha édesapja pedig érzékelteti vele, hogy ő már milyen okos és ügyes, megkérve őt, hogy édesanyja-

nak segítsen annak a kis magatehetetlen apróságnak az ellátásában. „Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!” – vall gyönyörűségesen a testvéri szeretet áldásairól Dávid király (Zsolt 133,1).

És akinek több gyermeke van, vagy részt vesz a gyülekezet közösségi életében, az tudja, hogy valóban „csak oda küld az Úr áldást és életet mindenkor”. A testvérféltékenység, a rivalizálás mögött önző, irigy emberi természetünk kívánsága, hatalmi vágya húzódik meg. Ettől csak úgy szabadulhatunk meg, ha életünk Jézus Krisztusban újjá lesz. Az egyházban és egy (családi) házban is csak úgy lehet egység a testvérek között, ha mennyei Atyánk gyermekeiként élünk és az ő akaratát cselekedjük (vö. Mk 3,31–35).

Kedves Aliz! Én kerülném a büntetést, szidást Zolikával szemben, hiszen ez még jobban elmélyítené magányát, szomorúságát, veszteségérzését. Ellenben agresszivitását csillapítani kell szerető megértéssel, határozottsággal. A gyermeknek joga van ahhoz, hogy megtudja, mi a jó, és mi a rossz. Ugyanakkor vegyék komolyan, hogy most nehéz helyzetben van, ezért halmozzák el figyelmükkel! Szüksége van szülei gyengédségére, hogy enyhüljön a szorongása! A krisztusi szeretet légköre áldottá teszi a keresztény családot (Kol 3,18–25).

Az Úr adjon bölcsességet a neveléshez!

Szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődő fiatal

az EKE ifjúsági hétvégéjére

február 11. és 13. között a piliscsabai Béthel Missziói Otthonba.

A program péntek 16 órától vasárnap 13 óráig tart.

A hétvége témája: Bevállalod? Igen vagy nem?

- Bevállalod az ösztintéséget? (2Kor 5,10)
- Bevállalod a múltad? (Jer 17,10)
- Bevállalod a jelenedet? (Róm 13,11a)
- Bevállalod a jövőd? (Mt 25,32–33)

Jelentkezni vagy bővebb információt kérni az alábbi címen lehet:
EKE Evangéliumi Alapítvány,

1068 Budapest, Szondi u. 95., tel./fax: 1/332-7063, e-mail: ekeal@freemail.hu.

E-vangélikus honlapszépségverseny

A 2005. év elejére már csaknem száz evangélikus egyházközség készítette el honlapját. Eljött az ideje, hogy a honlapok között nemes vetélkedés induljon, ezért versenyt hirdetünk az evangélikus gyülekezeti honlapok körében. Nemcsak a szépség, hanem a tartalom is számít!

Vigyázat! A citromdíjat is kiosztjuk az „elrettentő példának”!

A világháló egyenlő esélyt biztosít a legnagyobb fővárosi és a legkisebb vidéki gyülekezetnek is! Bátorítunk minden gyülekezetet, vegyen részt a versenyen, készítse el, újítsa fel, alakítsa át és frissítse honlapját!

Jelentkezési határidő: február 28.

A részletekről egyházunk honlapján, a www.lutheran.hu címen olvashatnak.

Készülünk a nők világimanapjára

Felhívjuk a figyelmet, hogy február 5–én 10 órai kezdettel az Országos Egyházi Iroda épületében (Budapest VIII., Üllői út 24.) a nők világimanapjára előkészítő konferenciát rendezünk. Erre minden olyan érdeklődőt hívunk és várunk, akik gyülekezetükben már tartottak ilyen imaalkalmat, vagy az idén szeretnének bekapcsolódni ebbe a mozgalomba.

Az idei év imanapjának istentiszteletét lengyel asszonyok állították össze Ti vagytok a világ világozása címmel. Az előkészítő konferencián erről a témáról hangzik el előadás, és az imanapi mozgalom, illetve Lengyelország bemutatásán túl az istentisztelet megrendezésével kapcsolatosan kaphatnak gyakorlati tanácsokat a résztvevők.

A konferenciára való jelentkezést január 30-ig várjuk szeretettel a MEE Női Misszió, 1450 Budapest Pf. 21 címen vagy a következő telefonszámok valamelyikén: 1/483-2261; 20/824-2791.

Lelkészek evangélizációja az Északi Egyházkerületben (február 5., Miskolc)

- 10.00: Nyitó istentisztelet – Bozorády Zoltán püspökhelyettes
10.45: Előadás: A Szentlélek szerepe a lelkesítő szolgálatában (A spirituális töltődés fontossága) – dr. Fabiny Tamás egyetemi docens, tanszékvezető
11.30: Csoportmegbeszélés
12.30: Ebéd
13.30: Az evangélizáció egyik mai formája: Alpha-kurzus – Sándor Frigyes kerületi missziói lelkész
14.15: Fórum
15.00: Záró úrvacsorai istentisztelet – D. Szebik Imre püspök

Jelentkezési határidő: január 31.

Jelentkezni lehet az Északi Püspöki Hivatalnál levélben (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24.), telefonon (20/8244-111), valamint e-mailben (north.district@lutheran.hu).

ISTENTISZTELETI REND | 2005. január 30.

Hatvanad vasárnapja. Liturgikus szín: zöld. Lekció: 2Kor (11,19–33)12,1–9. Alapige: Mt 13,10–17. Énekek: 279., 258.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) D. Szebik Imre; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Húsvétvárosi út 193., Fehé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. (orgonazenés) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Kézdy Péter; du. 4. (ifjúsági) Kézdy Péter; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Szpisák Attila; du. 6. (magyar, úrv.) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidéliusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. (vespera) Joób Máté; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Joób Máté; **Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség)** du. 6. (úrv.); **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kendeh György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsői út 32.** de. 11. Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Barthel-Rúza Zsolt; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistéplom)** de. 10. Bátorvicsy Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11.** de. 10. Börönte Mária; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Wiszkidenszky András; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákossziget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (ref. templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máté; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

Angliai tanulmányút

Augusztus 10–21.

A Skola Mobile Nyelviskola angliai tanulmányutat szervez a Sol Alapítvány támogatásával. Az út időtartama 12 nap, amelyből egy-egy nap az oda- és visszaúttal telik.

Az alapítványi program része öt alkalommal háromszor hatvan perc beszédcenrikus nyelvtanóra a nyelvi szintnek megfelelő csoportokban, anyanyelvi tanárokkal.

Az elszállásolás családoknál lesz, amelyek a szálláson kívül az étkezést is biztosítják. A program további része a környező városok felfedezése, megismerése is: a Dartmoor Nemzeti Parkban hivatásos idegenvezető kalauzolja a résztvevőket, ellátogatnak Stonehenge-be, Tintagelben megtekintik Artúr király legendás kastélyát, továbbá a canterburyi apátságot, Barnstaple kereskedővárosát, Dartington Crystal, a híres üvegyárat és az út végén Londont.

Az utazás autóbusszal történik. A busz az összes kiránduláson is rendelkezésre áll. Az utazás ára 150 000 Ft, amely minden költséget tartalmaz: utazás, szállás, étkezés, nyelvórák, belépők, biztosítás.

További információ: Boda Zsuzsa (20/317-9833).

Pályázat az evangélikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására

Az Országos Kögyűlés által elfogadott 2005. évi költségvetés alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezetei a következő eszközökre pályázhatnak 10% önrész vállalásával:

- asztali számítógép,
- multifunkciós nyomtató/fénymásoló,
- projektor (videó-számítógép kivetítő),
- notebook (hordozható számítógép).

Ezeket túl rendelkezésre áll két használt konfiguráció, melyeket a 2002-es, illetve a 2003-as pályázat feltételeit nem teljesítő gyülekezetek adtak vissza:

- használt konfiguráció (asztali számítógép + multifunkciós eszköz) – önrész nélkül pályázható.

A fentiek bármely kombinációja is megpályázható, de mindegyik eszközből csak egy darab.

A pályázat célja korszerű ügyviteli és kommunikációs rendszer kialakítása egyházunkban és ennek keretében azoknak az egyházközségeknek infrastruktúrával való felszerelése, amelyek nem rendelkeznek saját iroda- és számítástechnikai eszközökkel, illetve amelyek eszközei elavultak, és a gyülekezet anyagi erejéből nem telik beszerzésükre.

Az elnyerhető eszközök beszerzése központilag történik egységes konfiguráció alapján, a pályázatról történő döntést követően. Ezért az eszközök pontos konfigurációja a pályázat kiírásának időpontjában még nem ismeretes. Biztosíthatjuk azonban a pályázókat, hogy a korábbi évekhez hasonlóan márkás eszközöket szerzünk be, három év helyszíni garanciával.

A sikeres pályázókat értesítjük a döntésről, eszközeiket a beszerzést követően vehetik át (előreláthatólag június folyamán). Kérjük, ne nehezteljenek munkánkat a folyamatos kéredezésköddéssel és sürgetéssel! Amint rendelkezésünkre állnak az eszközök, értesítést küldünk.

Nem pályázhatnak egy adott kategóriára azok az egyházközségek, melyek rendelkeznek három évnél nem régebbi eszközzel (értelemszerűen a pályázati kategóriától függően).

A pályázatokat február 20-ig (postai bélyegző dátuma) kérjük postai úton beküldeni a következő címre: Országos Egyházi Iroda, 1085 Budapest, Üllői út 24. Kérjük, a borítékra írják rá: „Számítógép-pályázat”. Benyújtandó a pályázati űrlap és mellékletei öt példányban. A határidő után érkező, illetve hiányos (az űrlapot mellőző) kérévényeket nem bíráljuk el.

A pályázati űrlap és mellékletei letölthetők egyházunk honlapjáról (<http://www.lutheran.hu>), illetve kérésre az Országos Egyházi Iroda (telefon: 1/483-2260) postán megküldi őket.

HAFENSCHER KÁROLY igazgató
Országos Egyházi Iroda

Pályázat iskolaigazgatói állások betöltésére

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériumának megbízásából a MEE Oktatási és Iskolai Osztálya (1085 Budapest, Üllői út 24.) meghirdeti az alábbi **iskolaigazgatói** állásokat:

- Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.)
- Az Evangélikus Egyház Aszódai Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma (2170 Aszód, Révész u. 34.)
- Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium (7150 Bonyhád, Kossuth L. u. 4.)
- Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium (4400 Nyíregyháza, Szent István u. 17–19.)

Képesítési és egyéb feltételek a Magyarországi Evangélikus Egyház közoktatási intézményeiről szóló törvénynek megfelelően:

- egyetemi szintű pedagógus-oklevél,
- legalább öt éves pedagógusi vagy egyetemi oktatói gyakorlat vagy
- evangélikus lelkesítő végzettséget igazoló oklevél és legalább öt éves, közoktatási intézményben szerzett oktatói, hitoktatói gyakorlat,
- keresztény elkötelezettség,
- evangélikus vallás,
- konfirmáció, lelkesítő ajánlás,
- vezetői képességek megléte.

Juttatások, illetmény, pótlék, egyéb információk:

Az állások elfoglalásának ideje: 2005. augusztus 1.

A megbízás hatévi időtartamra szól.

A pályázat benyújtásának határideje: 2005. február 19.

A pályázat elbírálásának határideje: 2005. május 31.

Juttatások a közalkalmazotti törvénynek megfelelően.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai életrajzát, az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját, szakmai helyzetlemzésre épülő fejlesztési elképzelését.

A pályázathoz mellékelni kell a pályázó legmagasabb iskolai végzettségét igazoló irat (iratok) hiteles másolatát, érvényes erkölcsi bizonyítványt, lelkesítő ajánlást a pályázó gyülekezeti lelkésztől, lelkész esetében az illetékes püspöktől.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről:

Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási és Iskolai Osztály, Mihályi Zoltánné osztályvezető (1085 Budapest, Üllői út 24., tel: 1/429-2035).

Postacím: Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási és Iskolai Osztály, Mihályi Zoltánné, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Kérjük, a borítékra írják rá az intézmény megjelölésével: „Igazgatói pályázat”.

Evangelikus értelmiségi konferencia

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája február 19-én, szombaton 10 és 16 óra között **evangelikus értelmiségi konferenciát** rendez, amelyre minden érdeklődőt szeretettel vár.

Helyszín: Evangélikus Hittudományi Egyetem (Budapest XIV., Rózsavölgyi köz 3.)

Program:

- 10.00: Megnyitó áhítat – D. Szebik Imre elnök-püspök
10.30: Fasang Árpád nagykövet – *Egy evangélikus értelmiségi töprengései az előttiünk levő kihívásokról*
11.00: dr. Frenkl Róbert országos felügyelő, Mihályi Zoltánné osztályvezető – *Újraindult iskoláink, szellemi központok*
11.30: dr. Szabó Lajos rektor (EHE) – *Értelmiség civilben és Luther-kabátban*
12.00: Finta Gergely orgonaművész, egyetemi adjunktus (EHE) rövid orgonakoncertje
12.15: Ebédszünet
13.15: Novotny Zoltán, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke – *Gondolatok az egyház PR-tevékenységéről*
13.45: Sokszínű a gondolkodó kereszténység – kerekasztal-megbeszélés *Hafenschér Károly* országos irodaigazgató vezetésével. Résztvevők: *Kőszegi Ábel* (Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem), *dr. Kránitz Mihály* (Magyar Katolikus Egyház), *Mihályi Zoltán* (Keresztény Értelmiségi Fórum – Budahegyvidék), *dr. Reuss András* (Evangélikus Értelmiségi Műhely – Deák tér), *dr. Zsengeller József* (Magyarországi Református Egyház)
14.30: Mihályi Zoltán egyházkerületi jegyző – *Javaslat az Országos Evangélikus Értelmiségi Konferencia (Magyar Evangélikus Akadémia) létrehozására*
15.30: Záróáhítat – *Szabóné Mátrai Marianna* intézetvezető (EHE)

Moderátorok: dr. Frenkl Róbert és Mihályi Zoltán

A konferencia szünetében lehetőség van ebédelni az egyetem étkezdéjében 500 Ft hozzájárulás fejében.

A szervezés megkönnyítése és az ebéd előkészítése érdekében kérünk minden érdeklődőt, hogy részvételi és étkezési szándékát időben jelezze az Országos Egyházi Irodánál (1085 Budapest, Üllői út 24., telefon: 1/484-2260, telefax: 1/486-3554, e-mail: orszagos@lutheran.hu).

CONTENT

digitális templomi orgonák

Magyarországi egyházai, orgonatiszteszei, iskolai által

használt, egyedi minőségű digitális templomi orgonák Hollandiából!
Magyarországon elsőként illeszthetőség egyházak és magánrendelők részére, igen kedvező feltételekkel és rugalmas fizetési lehetőséggel.

Magyarországi képviselő:
Tutto Hangszer Kft
8300 Tapolca, Dóli t. 1.
Tel.: 87/510-566, fax: 87/510-

Természetesek-e a természeti katasztrófák?

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla

► Talán nem meglepő, hogy e rovat hasábjain is foglalkozunk a néhány héttel ezelőtt történt természeti katasztrófával, amelynek hatásai évtizedek múlva is érezhetőek lesznek. Gondolnánk-e, hogy összefüggés van a pusztító természeti jelenségek és a mi természetet (át)alakító munkánk között? Az alábbiakban a Bocs Alapítvány – amelynek a tevékenységével a Szélrózsza tállakozón is megismerkedhettünk – elnöke, **Simonyi Gyula** a katasztrófák emberi hátterére világít rá, és bemutatja az alapítvány Srí Lanka-i segítő munkáját.

Manapság már a katasztrófák sem a régi. Tengerrongások és szökőárok régen is voltak, csak nem okoztak ekkora pusztítást, mert az őslakosok ismerték a természetet, és a tengerparttól távolabb építették fel falvaikat. A szökőárok erejét fékeztek a mangroveerdők és a korallzátonyok. De a túlfogyasztó gazdagoknak kell a tengerparti üdülés és a finom rák, így a korallzátonyok helyére ráktelepek, a mangroveerdők helyére strandok, a partokra pedig szállodák kerültek. A túlnépesedő szegényeknek szintén kell a hely, az élelem és munkahely, így halászfalvak jöttek létre a partokhoz közel.

A tátrai erdő és az azt elsöprő vihar sem a régi. A „klímamegbolondulás” egyre nagyobb viharokat hoz, s a fák gyökerét kevésbé fogja a langyosabb talaj. Az „öserdők” persze sok mindenhez hozzászoktak, de ezek az erdők már nem öserdők. A Tátrában a világháborús készülődésben tarra vágták az erdőket, és helyükre gyengébb ellenálló képességű, egykorú, azonos fajú ültetvények kerültek.

A szökőár után a magyar segítség első sorban Srí Lankára érkezett, amely kétharmad magyarországi sziget India déli partjainál. Lakossága mintegy húszmillió (évente közel egy százalékkal növekszik), népsűrűsége háromszorosa hazánkénak. Ökológiai lábnyoma körülbelül 180 százalék (azaz közel kétszeresen

túlterheli a területét). Egy főre jutó GDP-je vásárlóerő-paritáson körülbelül negyede a magyarországiak (tehát ott az átlagember úgy tud vásárolni, mint Magyarországon egynegyednyi átlagfizetéssel). Már a szökőár előtt is rendszeresen előfordultak olyan fertőző betegségek, mint a kolera, hastífusz, vérhas, malária, májgyulladás, illetve a dengue-láz.

A lakosság háromnegyede szingaléz, közel ötöde tamil. A népesség vallás szerinti megoszlása: buddhista 70%, hindu 15%, keresztény 8%, muzulmán 7% százalék. Az ország 1948-ban vált függetlenné a brit birodalomtól, a közel húszéves polgárháború 2002-ben ért véget norvég közvetítéssel. (A <http://bocs.hu> weboldalon ki-ki tesztelheti, mennyit tud a szökőár sújtotta Srí Lankáról.)

A szökőár Srí Lanka keleti és déli partvidékén mintegy ötszáz kilométer hosszan pusztított. Közel másfél százezer estek áldozatául, kétszázezer családot – közel egymillió embert – kellett kitelepíteni, több mint százezer épület megrongálódott, több tízezer halászbárka megsemmisült. Az első becslések szerint 1,3 milliárd dollár kár keletkezett.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet nyomban vízzel, élelemmel és orvosi segítséggel sietett a helyszínre, a Magyar Baptista Szeretetszolgálat árvaházat hoz létre, a Katolikus Karitászi iskolákat hoz rendbe, a Magyar-Srí Lanka-i

Baráti Társaság pedig falut és benne iskolát épít. A Bocs Alapítvány (amely már huszonnyolc éve támogat indiai keresztény iskolákat) a magyar segítséggel újrainduló iskolákban folyó oktatómunka támogatására fordítja a szökőár által sújtottak számára beérkező adományokat, profilja szerint különösen a hasonló tragédiák megelőzését segítő, úgynevezett globális képzés előmozdítására. A globális képzés gyűjtőfogalom, amely a környezeti nevelés, a békére nevelés, az emberi jogi képzés, a fejlesztési képzés, az interkulturális és a demokráciára nevelés adott helyzetre alkalmazott együttesét jelenti. A globális képzés fontosságát mutatja az a tény is, hogy az ENSZ a 2005–2014 közötti tíz évet a fenntarthatóságra nevelés évtizedévé nyilvánította.

A vallások is szerepet játszhatnak a felelős gyermekvállalásban, a túlfogyasztás fékezésében, a nem anyagi javakra – mint a lelkiség, a szellemi kincsek, szeretetkapcsolatok, természetszeretet, a játék és még hosszan sorolhatnánk – irányítva a figyelmet.

Egy fenntartható civilizáció kialakulása érdekében a leghatékonyabb oktatás a lányok iskoláztatása. Hiszen – ahogyan **Cedric Prakash S. J.** fogalmazott – „ha egy nőt oktatsz, egy egész családot oktatsz”.

■ SIMONYI GYULA

A Bocs Alapítvány a szökőár sújtotta Srí Lankán segítséget nyújt az iskolai oktatómunka újraindításához, a globális képzés megszervezéséhez. Munkája támogatására szívesen fogad adományokat az alábbi elkülönített számlára: 11736006-20367592. Az alapítvány az adó 1%-ával is támogatható. Adószám: 18481862-1-07.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Gyermekek a gyermekekért – diákgála Aszódon

Az aszódi evangélikus gimnáziumban már tíz éve dolgozunk azon, hogy a tanuláson és a tanításon túl is igyekezzünk megismerni egymást. Az evangélikus iskola keresztény szellemisége sok lehetőséget teremt erre. Az áhítatok, istentiszteletek, közös imák közelebb hoznak bennünket egymáshoz. Szerettük volna, ha diákjainak lehetőséget kapnak arra, hogy megmutassák – nekünk, egymásnak, szüleiknek –, hogy miben tehetségesek, mi az, ami a tanulás mellett fontos az életükben. Ezért szerveztük meg 2001-ben az első diákgálát, amely mára hagyománnyá vált iskolánkban.

Az idei gála rendhagyó elemet is tartalmazott. A gimnázium 10/a osztálya kététes adománygyűjtő akciót szervezett a délkelet-ázsiai szökőár áldozatainak megsegítésére. Mivel diákként nem tudnak személyesen segíteni, úgy döntöttek, hogy pénzt gyűjtenek, amelyet átadnak olyan embereknek, akik segítenek helyettük. A két hét során gyűjtöttek papírt, üveget, vezették a büfét, szerveztek bolhapiacot, filmvetítéssel, faliújsággal és plakátokkal buzdították az iskola diákjait. Sokat dolgoztak azért, hogy az összegyűjtött pénzt a diákgálán átadhassák **Lehel László** evangélikus lelkésznek, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet igazgatójának.

A diákoknak a nemes célra összesen 283 300 forintot sikerült felajánlaniuk. Mindenki láthatta, hogy diákjaink – a tanulás mellett – nyitott szemmel és érző szívvel járnak a világban. Összefogásuk és segíteni akarásuk bizonyítéka az egyik legmegindítóbb pillanata volt január 21-i diákgálánknak.

Az istentiszteleteken, ha pénzfelajánlás érkezik, a lelkészek azt szokták mondani: „Isten áldja meg az adakozót és adományát!” Mi most egy kicsit megváltoztattuk az imát, és közösen így imádkoztunk: „Isten áldja meg az adományt és azokat, akiknek szántuk!”

KALINA KATALIN, a 10/a osztály osztályfőnöke, Aszód

Lehel László, a MÖSZ igazgatója megköszöni az aszódi gimnazisták felajánlását. (A háttérben a gyűjtőakció kezdeményezője, a 10.a osztály.)

► **Hogyan élték át, és hogyan tudták feldolgozni a helyi keresztények a délkelet-ázsiai katasztrófát? – erről olvashatunk néhány rövid beszámolót az *Idea Spektrum* magazin idei első számának cikke alapján.**

Srí Lanka

„A keleti partvidék egy városkájában éppen istentisztelet zajlott, amikor – fél tíz tájban – hatalmas robajjal betört az áradat a templomba. Az összegyülekezett mintegy kétszáz keresztény percek alatt az életét veszítette. Közülük huszonháromat sikerült azonosítani. A csapás következtében sok gyermek árván maradt – hívők gyermekei. Őket keresztény családoknál igyekeznek elhelyezni, hogy otthonra találjanak ismét – lelki otthonra is.”

(H. Chandý, harminc éve misszionárius Srí Lankán)

Thaiföld

„Harmadik alkalommal szerettünk volna üdülni egy kis szigeten Phuketől egyórnyi hajóútra. A faház, amelyet kaptunk, nagyon rossz állapotban volt, így elindultunk, hogy alkalmasabb helyet keressünk. Aznap reggel körülbelül húszan vártuk a csónakot, amely azonban negyed órát késset. Amikor megérkezett, és felszálltunk rá, megfeneklett, mivel nem volt víz a hajógerinc alatt. Kiszálltunk, beljebb lódtotunk a járművet, ám mire ismét felszálltunk, a víz még inkább visszahúzódott. Egy helyi lakos figyelte fel a horizonton emelkedő óriási hullámra. Azonnal kimekültünk, felszaladtunk a part egyik emelkedőjére, és onnan figyeltük a hullámot, mely egy széles fehér sávban közeledett a part felé. Abban az irányban, amer-

re mi álltunk, több kis sziklasziget törte meg a hullám erejét, így megmenekültünk. Másnap ellátogattunk a közeli kórházba, hogy felajánljuk a segítségünket. Akkor szembesültünk azzal, hogy milyen döbbenetes erejű pusztítást végzett a víz. A 91. zsoltár szavai jutottak eszembe: »Ha ezren esnek is el melletted, és tízezer jobbod felől, téged akkor sem ér el.«

(W. Hoffmann, a thaiföldi német keresztény iskola tanárja)

„Tizennyolc éven át éltem misszionáriusként Thaiföldön, ezért a szökőár hírére – a thaiföldi légitársaság jóvoltából – azonnal utnak indultam, hogy segítsék. Szilveszter napján érkeztem meg. A pusztulás, amely a szemem elé tárult, minden képzelőerőmet meghaladta. Emlékeztetett azokra a

képekre, amelyeket a második világháborúban lebombázott Drezda városáról láttam. A Dabua Baa városkában szolgáló lutheránus lelkész január 2-án istentiszteletet tartott, mindössze hat résztvevővel. A lelkész sírt az igehirdetés alatt. A környéken élő kevés keresztény mással volt elfoglalva: keresett, temetett, igyekezett túlélni a katasztrófát. A halottakról fényképek készültek a későbbi azonosítást elősegítő célra. Az elhunytaknak már nincs ránk szükségük, annál inkább az élőknek...”

(E. Horn, a marburgi misszió vezetője)

India

„Ma egy halászfaluba indultunk, amely egyszerűen nem létezik többé. A tengerpart a szökőár következtében egy kilométernyire benyúlt az ország belseje felé.

Halászcsonakokat vetett ki a hullám, halászhálókat lógnak a fákra fennakadva. Bár a nap ismét süt, melegíti-szárítja a földet, és a tenger felől lágy és békés hullámok érkeznek, ez az egész maga a borzalom.”

(F. u. L. Schanz)

„Két településen jártunk, ahol pusztított az ár. Negyven asszony vesztette el a férjét. A férfiak halászok voltak, és kint voltak a nyílt vízen. Csónakjaik törmelékei azóta megkerültek, ők maguk azonban odavesztek. Az asszonyok még mindig a tengerparton állnak, és a férjüket várják. A falu időse tudja, hogy nincs remény, de az asszonyok nem képesek elhinni ezt. Öltözéket és élelmet vittünk nekik, a túlélőknek pedig új csónakokat és hálókat vásároltunk...”

(S. Komanapalli, a kelet-indiai protestáns egyház püspöke)

■ Fordította: BÁLINT GYÖNGYI

BÉRES Az egészséges emberért

Kezdjük lendületesen az új esztendőt!

Már régen túl vagyunk az ünnepeken, itt az új év és az újévi fogadalmak ideje. Ilyenkor határozzuk el, hogy „új életet” kezdünk. A rég elhanyagolt dolgokat rendbe tesszük, türelmesebbek leszünk a körülöttünk lévőkkel, és természetesen azt is megfogadjuk, hogy egészségesebben élünk, kevesebbet dohányzunk, kávézunk, és leadjuk a fölös kilókat is.

Azonban a kezdeti lelkesedés, ha nem is múlik el teljesen, idővel megiscsak alábbhagy. Ha egy kicsit alaposabban utánanéznénk, valószínűleg kiderülne, hogy nem jut mindig idő az ajánlott, napi legalább fél óra testmozgásra, hogy gyakran megkísérint minket egy-egy csésze kávé, egy cigareta, és hogy kapkodva eszünk valamit a munkahelyünkön. Talán a napi többszöri zöldség-, gyümölcs- és tejfogyasztás sem sikerül mindig, sőt a főzési, illetve ételkészítési eljárásunk köszönhetően gyakran semmivé válhat az egészségeseget tartott étel vitamin tartalma. Az is megtörténhet, hogy az újkor megfogadott szigorú, sokszor egyoldalú, túlzásba vitt diétázás miatt csökken vitamin- és ásványianyag-fogyasztásunk. Így sokan vannak, akik egészségeseget szeretnének táplálkozni, de nem jut idejük, energiájuk arra, hogy minden tekintetben kielégítsék szervezetük vita-

min-, ásványianyag- és nyomelemigényét. Ha azonban tartósan a szükségletünkkel kevesebb vitamint, ásványi anyagot és nyomelemet juttatunk a szervezetünkbe, felborul a belső egyensúly, és különböző panaszok léphetnek fel (fáradékonyság, rossz közérzet, kimerültség, csökkent fizikai és szellemi teljesítmény).

Az **Actival Max** 31 hatóanyagot tartalmazó komplex étrend-kiegészítő multivitamin ásványi anyagokkal és nyomelemekkel. Az **Actival Max** fogyasztása hozzájárul a szervezet vitamin-, ásványianyag- és nyomelemhiányának biztosításához, ezáltal a jó közérzet és teljesítményesség fenntartásához, az ellenálló képesség megőrzéséhez.

Az **Actival Max** többek között olyan összetevőket is tartalmaz, mint például a lutein, a likopin és a B-karotin. A lutein elősegíti a számítógép- és televízió-képernyő által próbára tett szem egészségének és érendszere épségének megőrzését. A likopin hozzájárul a szervezetben zajló káros oxidációs folyamatok (például az öregedés) megakadályozásához, a B-karotin pedig a köröm, a haj és a bőr egészségének megőrzésében játszik fontos szerepet.

Figyeljünk oda magunkra egész évben, hogy az év eleji kezdeti lendületünk és energiánk mindvégig megtarthassuk!

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A leprások világnapjának központi ünnepségét (a lepramisszió éves közgyűlését) január 30-án 16 órakor tartjuk a Budapest VII., Wesselényi u. 53. alatti baptista imaházban (Wesselényi és Hársfa utca sarok). Megközelíthető a 4-es vagy a 6-os villamossal. Az ünnepségre szeretettel hívjuk támogatóinkat és minden kedves érdeklődőt.

Egyházzene a Deák téri templomban. Január 30-án, vasárnap 18 órakor orgonazenés áhítat lesz. Elhangzik: *Johann Sebastian Bach: Esz-dúr prelúdium és fuga, Vom Himmel hoch* (kánonvariációk), *Wie schön leuchtet der Morgenstern* (korál-előjáték), *Max Reger: Wie schön leuchtet der Morgenstern* (korálfantázia). Orgonál Nagy László Adrián.

Az *allergia mint korunk betegsége* (?) címmel tart előadást a börtöl szerzetvendégség keretében dr. Mohácsi Edit allergológus főorvos a kelenföldi egyházközség tanácstermében (114 Bp., Bocskai út 10.) február 5-én, szombaton 17.30-tól. Minden kedves érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

Az **Útitársak bibliára** keretében A *misszió helyzete Mexikóban* címmel diavetítéses előadást tart Deák Ágnes konzuli asszisztens február 3-án, csütörtökön 18 órakor az Országos Egyházi Iroda épületében (Bp. VIII., Üllői út 24., földszinti új terem. Az utcáról nyílik a bejárat.) Igét hirdet Sevevényi János.

Köszönjük, hogy az előző évben adójának 1%-ával támogatta munkánkat. Kérjük, hogy 2005-ben se feledkezzen meg a segítségnyújtás ezen módjáról. Evangelikus Egészségügyi Képzésért Alapítvány, 9400 Sopron, Deák tér 51. Adószámunk: 18538380-1-08.

Mentálhigiéné továbbképzési szak indul segítő foglalkozásúknak a Károli Gáspár Református Egyetemen. A pedagógus-szakvizsgába beszámít. Folytatási lehetőség szupervízió szakon.

Információ: 1/430-2348, www.kre.hu; krebt_kpszich@kre.hu.

A pápai evangélikus gyülekezet és a Gyurátz Ferenc Gondolkodó Kör sok szeretettel meghívja Önt és kedves családját, barátait és ismerőseit február 4-én 18 órára a pápai evangélikus templomba az ...*emlékezzél meg az egész útról...* című gyülekezettörténeti film díszbemutatójára. A film megtekintése után lehetőség lesz az alkotókkal való beszélgetésre. Cím: Pápa, Széchenyi u. 15. A film VHS-en és DVD-n megvásárolható utánvétellel.

SZÜLETÉS

Labossa Péter nyíregyházi igazgató lelkésznek és feleségének, *Kövágó Anitának* január 10-én megszületett harmadik, *Anna Gréte* nevű gyermeke. A család ezúton is köszöni mindazok szeretetét, akik imádságban gondoltak rájuk.

HALÁLOZÁS

Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy *D. Kiss János* evangélikus lelkész (1942-től), 1953–2000 között kapolcsi lelkész, kapolcsi díszpolgár hosszú betegség után, 85 éves korában elhunyt. Temezése január 27-én, csütörtökön 14.30-kor lesz a kapolcsi evangélikus temetőben.

Gyermekei, unokái, szerettei

APRÓHIRDETÉS

Csepeli zöldövezetben másfél szobás, bútorozott, 5. emeleti lakás tulajdonostól 50 E Ft + rezsiért február 1-jétől kiadó. Érd.: 18 óra után 20/983-7602; 70/522-5215; 1/410-7741.

▶ Következő számunkban – egyebek mellett – beszámolunk a **Luther-film** fogadtatásáról.

Új templomi harangok forgalmazása

BESZERZÉS 1808 ÓTA MŰKÖDŐ HARANGÖNTŐDÉBŐL.

Kiváló minőség, kitűnő kidolgozás, kedvező ár, hangzásra öntve!
2880 Ft/kg+áfa

Harangvillamosítás, harangtartóállvány-készítés, programozóórák, harangvezérlés telefonról, toronyóra-készítés, -szerelés, alkatrészellátás. REFERENCIA 400 TEMPLOMBÓL!

Harangszó 2003 Bt.

Ifj. Farkas Titusz

2200 Monor, Kistói út 26. Tel.: 30/371-9696, fax: 29/410-119

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 30-tól február 6-ig

VASÁRNAP

7.30 / Hallmark
Mária, Jézus anyja (amerikai filmdráma, 1999)
A szerető, gondoskodó és fia mellett mindvégig kitartó édesanya, Mária szemszögéből mutatja be a film Jézus életét, a születéstől az emberiség megváltását jelentő kereszthalál és feltámadásig. (88')

9.25 / m2
Örömhír
Az evangélikus egyház műsora (ism.) (25')

CSÜTÖRTÖK

5.35 / mtv és m2
A Hajnali gondolatok adásában Blázy Árpád kelenföldi evangélikus lelkészt hallhatjuk.

9.00 / PAX
Isten bárkája
Fiatal papok elhatározták, hogy azokhoz viszik el az igét, akiknek a legnagyobb szükségük van rá. Kell egy uszály, és máris indulhat Isten bárkája. (35')

16.35 / mtv
T. Akta – Krisnások
A műsor a Somogy megyei Krisna-völgyben élőket mutatja be. Közélebről is szemügyre vehetjük a kívülállók számára különös közösség hétköznapijait, életét, szokásait. (50')

22.05 / PAX
Éld át!
Koncertfilm (ZMC – 53')

HÉTFŐ

11.00 / PAX
Ébredés
Evangelikus magazinműsor (ZMC – 29')

13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!

Az evangélikus egyház félórásának tartalmából: Új filmet mutatnak be Luther Mártonról. Dr. Fabiny Tamással beszélget Köhát Dorottya. A 70 éves Evangelikus Élet múltjáról és jelenéről a főszerkesztő, T. Pintér Károly szól. Missziói percek – az Evangelikus Missziói Központ szerkesztésében. Hírekkel, rejtvényekkel, lelki útvalóval várjuk hallgatóinkat. (30')

19.00 / Duna Tv
Filmszemle – Álom-kép (magyar dokumentumfilm, 2003) (53')

PÉNTEK

12.00 / Discovery
A Megfeszítettbe döfött láncza (60')

18.01 / Petőfi rádió
A lélek hangjai
Gospelek és spirituálék feketén-fehéren
Az adásban a IV. országos ökumenikus gospelzenei fesztivál résztvevői közül a NOS, a Seven Soul Singers énekegyüttest, valamint a Psalmus és a Pilgrim muzsikáját hallhatjuk. (59')

20.55 / Spektrum
Tudósok klubja
1.: Arisztotelész, 2.: Galileo Galilei (2x22')

21.15 / m2
Mozart: Così fan tutte.
Operaközvetítés a zürichi operaházból (192')

KEDD

11.15 / PAX
Hét szó az emberért
Sajátos műfajú előadás a pest-erzsébeti evangélikus templomban. Győri Gábor Ádám multimédiás passiója bibliai szövegek és dalok gyűjteményét, melyet az élő zene és a templomi helyszín tesz még hatásosabbá. (ZMC – 55')

12.10 / PAX
Rozetta (magazinműsor)
Sulyok Imre portréja (ZMC – 30')

SZOMBAT

16.15 / mtv
Rómeó és Júlia (angol-olasz film, 1968)
William Shakespeare remekművének talán az egyik legsikeresebb és legszebb feldolgozása Franco Zeffirelli filmje, melyet az eredeti helyszínen, Veronában forgattak. (132')

12.20 / Duna Tv
Isten kezében (30')

21.30 / Petőfi rádió
Balassi városai.
Bártfa és Vizsoly (30')

SZERDA

13.00 / tv2
Julius Caesar (történelmi kalandfilm 1., 2002) (88')

14.10 / PAX
Beszédtéma. Humor és vallás (50')

15.40 / Bartók rádió
Hitélet és történelem.

A szeged-alsóvárosi Havas Boldogasszony-templom (20')

17.40 / PAX
A Deák téri evangélikus múzeum

Az Evangelikus Országos Múzeumot 1979-ben nyitották meg Budapest szívében. Állandó kiállítása bemutatja, hogy a Kárpát-medence evangélikussága miként járult hozzá a századok folyamán hazánk kulturális életének fejlődéséhez, hogyan terjesztette az evangéliumot. Tárlatvezetőnk ifj. Harmati Béla, az intézmény igazgatója. (20')

VASÁRNAP

12.30 / PAX
Tíz emberöltő ünnepe
Egy aprócska gyülekezet a történelem tükrében. A háromszáz éve alakult cinkotai evangélikus egyházközség története. (ZMC – 25')

13.15 / Petőfi rádió
Mesésziget
Andersen: A hókirálynő (40')

15.00 / Bartók rádió
Jubilato Deo
Évszázadok egyházi muzsikája (60')

15.04 / Kossuth rádió
Kard és kereszt
Az adásban a ferences szerzetesek első magyarországi nyomait kutatja a műsor jegyzet-írója, Rapcsányi László, felidézve a rend alapítójának életét és személyét is. (31')

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Előírtatok nekik ezernyi törvényt, azt gondolják, nem tartozik rájuk. Hős 8, 12 (1Thess 5,24; Lk 8,4–8/9–15; Zsid 4,12–13; Zsolt 18,21–51) Mire jó a törvény? A 21. században lehet-e még alapján venni? Kísértenek a szavak, amelyek a proféta mondot: nem tartozik ránk! Nem vagyunk előbbre tehát az Ótestamentum népénél. Szeresd az Urat! Úgy általában még megy. De annak a parancsnak a teljesülése, hogy ne keressünk más isteneket, már hagy kívánnivalót maga után; Isten nevének őrzése és nem káromlása, ünnepek megszentelése szintúgy. Szeresd felebarátodat! Ez még kevésbé megy. A családok széthullása, korosztályok szembenállása, az élet védelme, a házasság, a családi közösség megőrzése, a kívánság legyőzése – ezekre már gyakran mondjuk: nem tartozik ránk! Hiányzik a megtartó erő. Az újszövetségi íge mutat utat: hű az, aki elhív titeket. Kérjük segítségét, ő megcselekszi.

Hétfő

Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idejében, íme, bölcsek érkeztek napkeletről Jeruzsálembe, és ezt kérdezték: „Hol van a zsidók királya, aki most született? Mert látuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.” Mt 2,1–2 (Ézs 55,5; 5Móz 32,44–47; Lk 8,16–21) Úton járó, kereső emberek vagyunk. Hol van Jézus? A kereső ember legyen kérdező is. Kérdezd igéjében, keresd a gyülekezetet, lelkipásztorodat, hogy útbaigazítást találj! A testvéri segítség odairányít, a testvéri közösségben odatalálhatunk hozzá – mint ahogyan a bölcsek is odataláltak –, és a mi ajkunkról is felsendülhet az imádat hangja.

Kedd

Aki sötétségben jár, és nem ragyog rá fény, bizzon az Úr nevében! Ézs 50,10 (Lk 18,39; 2Móz 7,1–13; Lk 8,22–25) Rossz dolog sötétségben járni, tapogatózni, mindenbe beleütközni, felsebezni magunkat. A lelki sötétségben is megtörténik mindez. Sokan járnak tapogatózva, talán mi magunk is. De ragyog a fény! Eljött a világosság, és fényre ránk is ragyog. Még a vak is észrevette. Bízott Jézusban, könyörületet kért és kapott. A próféta hívása legyen kapaszkodó nekünk is. Bízunk Urunkban, aki már keresztségünkben megígérte a fényt, és ma is világosságot ad, vezet életünket.

Szerda

Eljön majd az idő – így szól az Úr –, amikor igaz sarjat támasztok Dávidnak, olyan királyt, aki bölcsen uralkodik, jog és igazság szerint jár el az országban. Jer 23,5 (Lk 19,38; Mk 6,1–6; Lk 8,26–39) Eljött az idő, megszületett az „igaz sarj”. Jeremiás is Jézus igéte népének. Mi is öböne látjuk a megígért királyt, már a tanítványok is így üdvözölték őt. Bölcsen uralkodik, nála van jog és igazság. Boldogok vagyunk, mert országának tagjai lehetünk, mert megszabadított minden bűntől, a haláltól és az ördög hatalmától. Mi is kiálthatjuk a tanítványokkal együtt: „Áldott, aki az Úr nevében jön, az Izrael Királya!”

Csütörtök

Gyászuokat örömmel fordítom. Jer 31,13 (Lk 7,13–14; Lk 6,43–49; Lk 8, 40–56) Izrael népe a babiloni fogság keserű kenyerét eszi, gyászban van, reménytelenül tekint a jövőbe. Jeremiás arról jövőndől, hogy gyászuokat örömmel fordul. Tudjuk, meg is szabadultak a fogságból. Hiszen Isten nem gyönyörködik gyászuunkban, bajainkban, próbáinkban. Minden nehéz helyzetünket jóra tudja fordítani. Úgy szerette az egész világot, hogy karácsony éjszakáján meghirdette: „...íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz...” Szomorúságunkban, bajainkban, gyászuunkban, amikor veszteség ér, menekülhetünk hozzá. Akik vele járnak, megismerik örömszerzését, és megtalálják az üdvösség örömet is.

Péntek

Újra örömiüket lelik az alázatosak az Úrban, vigadnak a szegény emberek Izrael Szentje előtt. Ézs 29,19 (Lk 6,20; Jn 12,34–36/37–42; Lk 9,1–9) E héten egymás után szólnak az igék az örömről, ígérnek a vigadást. De hogyan valósul ez meg életünkben? Alázatosakról és szegényekről beszél a prófécia. Arra mutat, hogy az Úrban és a szent Isten előtt történik ez. Úgy történik, hogy Isten újítja életünket, a megújult élet pedig új gondolkodást, új tájékozódást hoz. Az alázat és a szegénység arra mutat, hogy üresen, nem érdemeinkben bízva, hanem Urunkra hagyatkozva tudunk örülni minden ajándékának.

Szombat

A két tanítvány unszolta és kérte Jézust: „Maradj velünk, mert már esteledik, a nap is lehanyatlott már!” Bement hát, hogy velük maradjon. Lk 24,29 (1Kir 8,57b; Mt 13,31–35; Lk 9,10–17) „Velem vándorol utamon Jézus” – énekeljük. Jó, hogy utunkat, életünket összekötöttük vele. A vándorút nem szakadhat meg, ezért kérhetjük mi is: maradj velünk! Az emmausi tanítványok a marasztalásban kapták meg azt a bizonyosságot, hogy a feltámadással találkozott. Kérjük mi is Lőhe Vilmos imádságával: „Maradj velünk a nap alkonyán, az élet alkonyán, a világ alkonyán.” (EÉ 731. oldal)

■ TÓTH-SZÖLLŐS MIHÁLY

Az Evangelikus Élet Budapestén már a szerda délutáni órákban megvásárolható a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban és kiadónk Üllői úti üzletében.

Evangelikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsonyi Sándor (sandro.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu)

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvÉlet OnLine (gabobogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (hako@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu)

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu)

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Matolcsy Miklós vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 2900 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.